

Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК.

100
1921-2021
ДАССР

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАЦИЈА АКЕНТЛИЈИ

12+

№26 (98427) 1920-чи илдән чыхыр 30 ИЮН 2023-чи ил, чүмә.

Гүжмәти 2 рубл.

Гурбан бајрамыңыз мұбарәк!

Һөрмәтли охучулармыз!

Ислам динин ән мүгәддәс бајрамларын-дан бири олан Гурбан Бајрамы мүнәсибәтилә Сизи сәмиими гәлбдән тәбрик едир, Сизә аилә сәадәти вә сүфрәләрнизә бол рузи арзулаырыг.

Дүнјада ән әдаләтли

сајылан Ислам дини бу күн милјонларла инсанларын руһунун тәмизләнмәси вә зәнкинләшмәси үчүн мөһкәм әсас јарадараг һәр јердә бөјүк рәғбәтлә гаршыланыр. һәр илдә дүнјада 2 милјона јахын инсанын ислам динини гәбул етмәси буна парлаг сүбүтдур.

Ислам һәм дә инсанлара дүзкүн јол, өзүнә инам, әтрафындакылара еһтирамла јанашмаға јол кәстәрир, онлары хош кәләчәјә апарыр. Ислам дини инанча сөјкәнир вә милјонларла инсанларын өзүнү дүзкүн дәрк етмәјә чағырыр.

«Дәрбәнд» республика гәзетинин коллективи

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Дағыстан үзрә 2335 һектар истифадәсиз галмыш торпаглар дөвријәјә салынмышдыр

Бабајурт вә Ногај районлары сәрһәдләриндә истифадәсиз галмыш 2335 һектар кәнд тәсәррүфаты тәјинатлы торпаглар Дағыстан үзрә Росселхознадзор Идарәси тәрәфиндән дөвријәјә салынмышдыр.

Бу һагда идарәнин мәтбуат-хидмәти информация Акентлијинә мәлумат вермишди.

«Дағыстан Республикасынын Бабајурт вә Ногај районлары сәрһәдләриндә јерләшмиш кәнд тәсәррүфаты тәјинатлы торпаг саһәләринин сәјјар тәһдиди кедишатында мүәјән едилмишди ки, Свердлов, Ленин адына «Муслах» КИК-нә вә саһибкар А.М.Әлијевә мәнсуб олан 980, 870, 355 вә 130 һектарлыг торпаг саһәләри тәјинатлы үзрә истифадә едилмәмәси ашкар олунмушдыр»,-дејә мәлумат да бил-

дирилир.

Гејд олунур ки, бүтүн саһәләри алаг отлары басмышдыр. Алаг отларынын һүндүрлүјү 30 сантиметриндән 50 сантиметријәдәкир. Идарә тәрәфиндән кәстәришләр верилдикдән сонра адлары чәкилән КИК-ләр вә саһибкар А.М.Әлијев јерләри шумлајараг нөгсанлары арадан галдырмышлар.

М. Сејидов

МӘДӘНИЈӘТ

Дағыстанда рекионларарасы форуму старт верилмишди

Дағыстанда халг шаири Рәсул һәмзәтовун 100 иллијинин бајрам едилмәси чәрчивәсиндә «Рәсулун Русијасы» мәдәни әнәнәләрин рекионларарасы форуму старт кәтүрмүшдүр.

ДР мәдәнијәт назирлијинин Республика Халг Јарадычылығы Евинин мәтбуат-мәркәзиндән информация Акентлијинә мәлумат верилмишди.

Форум иштиракчыларыны саламлајан Маһачгаланын башчысы Јусуп Умавов гејд етмишди ки, 2023-чи ил Дағыстан мәдәнијәти вә республиканын сакинләри үчүн ајрыча илди.

«О Дағыстанын халг шаири Рәсул һәмзәтовун анадан олмасынын 100 иллији нишанәсин алтында кечир вә ил әрзиндә мигјаслы бајрам вә хатирә тәдбирләри төкчә Дағыстанда дејил, һәм дә бүтүн өлкә үзрә кечириләчәкди. «Рәсулун Русијасы» форуму халглар арасында мәнәвијјатын вә достлуғун мөһкәмләндирилмәси, кәнчләрин јарадычылығы, дикәр халгларын мәдәнијјәтинә еһтирамын алышдырылмасы мөгсәдилә кечирилир»,-дејә о гејд етмишди.

Форумун ачылышынын гала-консертиндә Дағыстан артистләри, Маһачгала шәһәринин мәдәнијјәт идарәсинин Ушаг Филармонијасынын солистләри, РФ Халг Јарадычылығынын әмәкдар коллективи, Республика Халг Јарадычылығынын Евинин «Дағларын

сәдасы» халг фолклор-хореография ансамблы, РХЈЕ-нин «Далға» рус маһнысынын халг ансамблы вә «Лукоморје» нүмүнәви фолклор ансамблы иштирак етмишләр.

Тамашачылар үчүн һәмчинин дә Шималы Гафгаз Федерал Даирәсинин рекионларын јарадычылыг коллективләри вә ифачылар чыхыш етмишләр. Бунлар Карачајев-Черкес Республикасынын «Минг-Тау» халг хореография ансамблы, Шималы Осетија-Аланија Республикасынын «Артхурон» фолклор рәгс театры, Чеченстан Республикасынын «Теркан арә» киши вокал группасы, Ставропол өлкәсинин «Казачиј курән» халг вә казак маһнылары халг ансамблы, Ингуш Республикасынын халг артисти, Чеченстан Республикасынын әмәкдар артисти Луиза Елжуркајева иди.

Бу «Јарадычы инсанлар» Федерал лајиһәси чәрчивәсиндә «Рус мәдәнијјәт Фонду» ООГО-нун тәғдим етдији грантдан истифадә едилмәклә реализә едилән лајиһәдир.

БУ НӨМРӘДӘ

Медалла тәлтиф едилиб

сәһ. 2

«Мирзә Казым-Бәј төкчә Вәтәни үчүн дејил, бүтүн дүнја халглары үчүн јазмыш, јаратмышдыр»

сәһ. 3

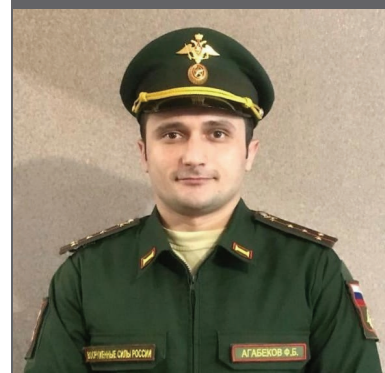
Программа для наших читателей на неделю

сәһ. 4-5

Әдәбијјат сәһифәси

сәһ. 6

Чинардан олан Хәҗ Гәһрәманы Фәхрәддин Агабәјов

сәһ. 7

КЭНД ТЭСЭРРҮФАТЫ

Шамилгалада кечирилэн республика фестивалында иштирак етмишдир

Унсукул районун Шамилгала кендине кечирилмиш «Гызыл гажасы» республика фестивалында РФ Дөвлөт Думасынын депутаты Артjom Бичаев иштирак етмишдир.

Бу нагда «Вахид Русија» партијасынын мөтбуат-хидмәти информәсија Актентлијинә

мәлумат вермишдир.

Парламентчи Унсукул районунун башчысы Иса Нурмәһмәдовла бирликдә гажысы јетишдирән бөләдијә районларынын һәјәтләриндә олмуш, милли хорәкләри дегустәсија етмиш, ағач үзрә орнамент ачмалары үзрә Унсукул усталарынын иши илә таныш ол-

мушлар.

Фәхри гонаглары өз мејданчаларында милли кејимләрдә нүмајәндәләр гаршыламыш, әнәнәви хорәк-гажасы сыјығыны, гажасы туршусуну мүрәббә, хинкал вә үрбәчи дегустәсија етмәјә тәклиф едирдиләр. Иштиракчылар Унсукул ачмасы үзрә уstad дәрсләри көстәрир, мејвә ағачларынын әкилмәсинин сириләрини бөлүшдүрүр вә гонаглары маһны вә рәгсләрлә өјләндиридиләр.

Бајрамда гәдим мәишәт әшјаларыны, гуткалары, мөтбәә әшјаларыны, мусиги әләтләрини көрмәк олурду.

Тәдбирин рәсми һиссәсиндә Артjom Бичаев топлашанлары алгышламыш вә фестивал тәшкилатчыларына тәшәккүрүнү билдирмишдир. О чохмилләтли Дағыстан торапында буна бәнзәр тәдбирләрин кечирилмәсинин вәчилијини гејд едәрәк көрүлән ишләрә көрә бағанларә вә саһибкарларә тәшәккүрүнү билдирмишдир.

«Дағыстан» РИА

МӘДӘНИЈӘТ ХӘБӘРИ

Дағыстанда «Дағлылар» Бејнәлхалг фестивалы кечириләчәкдир

Ијун ајынын 30-дан ијул ајынын 5 кими Дағыстанда «Дағлылар» фолклор вә әнәнәви мәдәнијәтин XXI-чи Бејнәлхалг фестивалы кечириләчәкдир.

Бу нагда информәсија Актентлијинә ДР мәдәнијәт назирлијинин Республика Халг Јарадычылығы Евинин мөтбуат-хидмәти мәлумат билдирмишдир.

Тәдбир Азәрбајчан Республикасындан, Белорус Республикасындан, Монголстандан, Чәнуби Осетијадан, Калмыкијадан, Хакасијадан, Башгырдыстандан, Адыкејдән, ДХР, ЛХР, Ростов вә Липетск вилајәтләриндән, Тјумен, Белгород, Јарославл, Брјанск, һәштәрхан шәһәрләриндән вә 50-дән

артыг Дағыстан фолклор коллективләри-етнокултур варлығын апарычы вә горчуларыны бирләшдирәчәкдир.

«Голоса России», «Халг әнәнәләри», «Мәним Дағыстаным-мәним Русијамдыр» концертләри вә ДР бөләдијә бирләшмәләринин ансамблары вә гонагларын фолклор коллективләри, «Оху ашыг» ашыг маһнысы, «Пәһливан» сирк инчәсәнәти бајрамы, Дағыстан усталарынын вә баचारыглы ишчиләрин сәркиси фестивал програмыны тәшкил

едәчәкдир.»

Бундан башга Рәсул һәмзәтовун 100 илијинә һәср едилмиш-«Бизим Рәсул» әдәби марофону, фолклор нүмајишләри концертләри кечириләчәкдир. Маһачгала, Дәрбәнд, Хасавјурт шәһәрләри, Унсукул, Сергогала, Кули, Хунзах, Табасаран, Казбек, Агуша, Рутул, Бујнакски районлары фестивалын мејданчаларына чевриләчәкдир.

Гејд етмәлијик ки, фестивал Дағыстан халгларынын чохәсирлик мәнәви ирсини сахламаға вә дүнја халгларынын чохәһәтли милли мәдәнијәтләрини мөһдуд бирлијинә нәзәр салмаға имкан верир.

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРИ

Тәбии фәлакәтдән зәрәр чәкәнләрә јардым едиләчәк

Дағыстан һакимијәти күчлү јағыш вә долу нәтичәсиндә шәхси әмлақына зијан дәјмиш сакинләрә јардым көстәрәчәк. Левашински, Гунибски, Бујнакски районлары әразисиндә вә Бујнакск шәһәриндә күчлү лејсан јағышлары нәтичәсиндә әмлақына зијан дәјмиш сакинләрә дәстәк үчүн ишләнән тәдбирләр Дағыстан Республикасы һәкүмәти сәдринин сәдрлији илә кечилән ичласда музакирә едилиб.

Абдулмуслим Абдулмуслимов хатырладыб ки, Дағыстанын рәһбәри Сәркеј Меликова зәрәрчәкәнләрә тәчили јардым көстәрмәк, бунун үчүн лазыми малијә мәнбәләри тәмин етмәк тапшырылыб. Ичласда зәрәрчәкмишләрә өдәнишләрин едилмәси мәсәләләри музакирә олунуб. Бунун үчүн зәрәрчәкмишләрин сајынын һесаблинамасы, дәјмиш зијанын гијмәтләндирилмәси, әмлака мүлккијәт һүгугу верән сәнәдләрин јохланылмасы истигамәтиндә ишләр давам едирилир. Фәрди тәсәррүфатларда да өртүкләринин бәрпасы илә бағлы Фөвгәладә һаллар Назирлијинин рәһбәри тәрәфиндән галдырылан мәсәләләр ајрыча музакирә олунуб. Бујнакскидә бир чох сакинләрин дамланына шифер дөшәниб вә шәһәр әһалиси-

нин чохсајлы мүрачиәтләри јени шифер тәбәгәләринин верилмәси илә бағлы олуб. Дағыстанын баш назир Абдулмуслим Абдулмуслимов билдириб ки, республика рәһбәрлији евләрин дам өртүјүнүн бәрпасына оператив көмәклик көстәрмәк мөгсәдилә зәрәрчәкмишләри лазыми мигдарда шиферлә тәмин едәчәк, чүнки мүрачиәтләрин әксәријәтинин бу мөвзуја мүрачиәтләри гејдә алыныб. О, шифер вә дикәр тикинти материалларынын пәјланмасыны тәшкил етмәји тапшырыб. Охшар јардымлар азтәминатлы вә чохушағлы аиләләр үчүн әрзаг (ун, гәнд, мејвәпәјланмасы үчүн аксијалар) шәклиндә вериләчәк. Тәбии фәлакәтдән зәрәр чәкмиш бөләдијәләрин мүвафиг идәрә вә тәшкилатларә еһтијачын һесаблинамасы тапшырылыб.

К.Бабајева

Медалла тәлтиф едилиб

Хүсуси һәрби әмәлијат зонасында хәстәханада һәким ишләјән дағыстанлы гадын Бадија Валијева Русија Президенти Владимир Путинин Фәрманы илә «Өлүләрин хиласына көрә» медалы илә тәлтиф едилиб. Бадија илә әлағә сахлајыб тәфәррүатлары өјрәнә билдик. Гыз, һәјәти тәһлүкә илә әлағәли екстремал шәраитдә хүсуси әмәлијатын јаралы иштиракчыларына көмәк етдијинә көрә мукафатландырылыб. «Бу мукафаты аланда чох севиндим. Мәним үчүн бу, садәчә бир

медал дејил-бурада көрдүјүм вә јашадыгларымын мәнәсины дашыјыр. Бу, тәкчә мәним тарихимин вә һәјәтымын бир һиссәсини дејил, һәм дә көмәк едә билдијим вә хилас едә билмәдијим бүтүн әскәрләри еһтива едир. һазырда аиләм үчүн нә гәдәр ағыр олдуғуну билирәм, мәнән чох нараһатдырлар. Амма үмид едирәм ки, мәнимлә фәхр едирләр»-дејә Бадија Валијева билдириб.

Һ.Асланов

«Мирзэ Казым-Бәј тәкчә Вәтәни үчүн дејил, бүтүн дүнја халглары үчүн јазмыш, јаратмышдыр»

М.Ф.Ахунзаде

Мәһәммәд Әли Мирзә Казым-Бәј. Көркәмли Азәрбајҗан шәрғшұнасы, «рус шәрғшұнаслығынын патриархы» Мәһәммәд Әли һачы Гасым оғлу Мирзә Казым-Бәј узун, марағлы вә шәрәфли өмүрсүрмүшдүр. О, 22 ијун 1802-чи илдә анадан олуб. Танынмыш шәхсијјәт Мирзә Казым-Бәј Дәрбәнд халгынын, хусусән дә варис-мирасларынын (гоһумларынын) гәлбиндә һәлә узун илләр јашајачаг, унудулмајачагдыр.

1821-чи илдә чар һөкүмәти сахта аргументләр әсасында һачы Гасымы Дәрбәнддән һәштәрхана кәндәрдикдән сонра кәч Мәһәммәд Әли атасынын јанына кәчүр. М.Казым-Бәј һәштәрханда шәрғ дилләрини өјрәтдији вә өзүнүн дә онлардан инкилис дилини өјрәндији шотланд миссионерләри илә јахындан таныш олур.

Миссионерләрин тәсири илә М.Казым-Бәј 1821-чи илдә христианлыгы гәбул едир. 1823-чү илдә исә Александр Казем-Бек адыны гәбул едир.

1826-чы илдә М.Казым-Бәј Казан Университетиндә шәрғ әдәбијаты үзрә муәллим (лектор) тәјин едилди. 1837-чи илдә М.Казым-Бәј профессор кими артыг түрк-татар дили кафедрасынын мүдири вәзифәсини тутур, 1845-чи илдә исә о, Казан Университетинин фәлсәфә факултәсинин биринчи кафе-

драсынын деканы вәзифәсинә тәјин едилди.

1849-чу илдә М.Казым-Бәј Санкт-Петербург Университетинә кәчүрүлүр, бурада бөјүк гүввә илә онун шәрғшұнасы алим вә Русијада али Шәрғ фәал тәшкилатчысы кими парлаг истәдады үзә чыхыр.

Санкт-Петербург Университетиндә М.Казым-Бәј Шәрғ дилләри факултәсинин јарадылмасынын тәшәббүскары олуб, 1853-чү илдә исә илк деканы олуб. Көркәмли алим өмүрүнүн сонун кими факултәнин ишинә рәһбәрлик едиб. М.Казым-Бәј 27 нојабр 1870-чи илдә вәфат етмишдир.

Мирзә Казым-Бәјин шәрәфли һәјат јолу барәдә кичик бир арајышы сизләрә тәгдим етмәкдә мәгсәдимиз Вәтәнинин адыны тарихә јазан көркәмли шәрғшұнасы алимин анадан олдуғу тарихи јад етмәк истәјимиздән

ирәли кәлди. Елә бу мунасибәтлә дә Мирзә Казым-Бәјин нәслинин ағбирчәји, шәһәримизин өз јашыдлары арасында сајылыб-сечилән дәрин әкалы ханымы һүсәјнова һафизә Мирзә Әли Әһмәд гызы илә көрүшмәк вә ону бу әләмәтдар тәғвим мунасибәтилә тәбрик етмәк истәји олду.

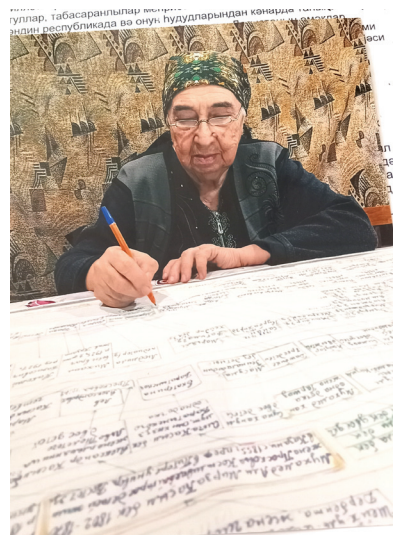
Һөрмәтли һафизә ханым, һәр вахтыңыз хејир олсун. Биз билирик ки, бу күн, 22 ијун көркәмли шәрғшұнасы алим Мирзә Казым-Бәјин доғум күнүдүр. Сизи бу мунасибәтлә сәмими гәлбдән тәбрик едирәм! Билирәм ки, онун хатирәси сизин үчүн чох әзиздир.

Ағибәтиниз хејир. Чох сағ олун, тәшәккүр едирәм. Бәли, дүз бујурурсунуз, Мирзә Казым-Бәјин хатирәси мәним үчүн әзиздир. Фүрсәтдән истифадә едиб гәзетинизин охчуларына рус шәрғшұнаслығынын патриархы олан бөјүк инсан, көркәмли шәхсијјәт һағгында бир нечә кәлмәк демәк истәјирәм. Мәһәммәд Әли Мирзә Казым-Бәј Дәрбәнд шәһәринин илаһијјатчысы Шейх-үлислам һачы Гасым-Бәјин аиләсиндә анадан олуб. Биз өз сәчәрәмизлә фәхр едирик. Биз бабамыз Мәһәммәд хандан бешинчи нәсилдәјик, М.Казым-Бәј исә үчүнчү нәсилдә. Какым-Бәј бизә Танрынын бәхшиши иди. О бизим фәхримиз, гүрүр мән-бәјимиздир!

Третий век идет с тех пор Как Восток родил тебя Третий век идет с тех пор Как весь мир узнал тебя И много лет пройдет еще Не забудем мы тебя.

Чох кәзәл. Барәсиндә оху-дугумуз мәлуматлар әсасында белә гәнаәтә кәлмәк олар ки, М.Казым-Бәј кениш дүнја-көрүшә малик чох савадлы вә биликли шәхсијјәт олуб. Бу барәдә нә дејә биләрсиниз?

М.Казым-Бәј илк тәһсилини атасы Дәрбәнд Шейх-үлисламын-дан алыб, сонра исә мәдрәсәдә

тәһсилини давам етдириб, һәр-тәрәфли билијә малик шәхсијјәт олуб. О, һәм шәрғшұнасы, әрәбшұнасы, фарсист, филолог, дилчи, оронтолист, мүтәфәккир, һәм дә јазычы, публисист, тәрчүмәчи олуб. Ејни заманда да һәмишә Шәрғи фанатизмдән вә деспотизмдән азад көрмәк арзусунда олуб. Казым-Бәј бөјүк шаирләрин шеирләрини мүхтәлиф Авропа дилләринә тәрчүмә едиб. Чох дил билирди: әзәрбајҗан, әрәб, фарс, түрк, татар, рус, инкилис, франсыз, алман. О, халгларын ән бөјүк мөдәнијјәтләри арасында гаршылыгылы алашманын әсасыны јаратмышды, бурада әсас мүхтәлиф дилләри билмәкдир. Дүнја мөдәнијјәти планетимиздә јашајан бүтүн халгларын дили, мөдәнијјәти вә тарихи илә әнкинләшмишдир. Бу үч гипотеза Казым-Бәјин әсәрләринин танынмасына, һәмчинин бөјүк шәрғшұнасы алим кими онларда танынмасына сәбәб олмушдур.

Һафизә ханым, сизи чох јормағ истәмәздим, амма марағлыдыр, «рус шәрғшұнаслығынын патриархы»-нын чәкдији әзијјәтләр нечәсә дејәрләндирилибми?

Әмәјинә көрә мукафатлара лајиг көрүлүб, Инкилтәрә краличасынын гызыл медалы илә тәлтиф едилмишди, 1-чи дәрәчәли Шир вә Күнәш Шаһ ордени илә илә тәлтиф едилмишдир. О, һәмчинин елм дүнјасынын бир чох академијаларынын мүхбир үзвү сечилмишди. Казым-Бәј Русијада үч Демидов мукафаты алан илк асијалыдыр.

Онун һағгында сөјләди-кәриниз, инанын ки, сизин гәдәр бизи дә севиндирик. Савады, билији илә шәһрәт газанмыш М.Казым-Бәјә бу өзәл күндә үрәјиниздән нәсә демәк кечирми?

Әлбәттә, мән һәр илин бу күнүнү севинч, гүрүр вә фәхрлә көзләјирәм вә гәјд едирәм. Бу күн сизә Мирзә Казым-Бәјә һәср етдијим јени шерими охујачағам. Мирза Мухамед Али Казем-Бек Отец мой под фразом

Родины моей Течет на сердце кровь твоя По воле Господа Иисуса родила Марьям Иисус пророк и твой и мой Они и в Библии и в Коране Не зарекайся, что я отрекся Отчизну я люблю

как мать родную Прославлю я мой город древний Что не подвластен он векам Возраст города моего родного Известен только Богу одному Всегда отец мой ты со мной Ты дал мне знание и ум И воспитал меня на славу На гордость городу родному На славу Родины моей

Һафизә ханым, бизә вахт ајырыб суалларымыза долғун, сәлист чаваблар вердијинизә көрә сизә миннәтдарлығымы билдирирәм. Мән бу күн бир даһа әмин олдум вә фәхр етдим ки, сиз һәгигәтән дә М.Казым-Бәј нәслинин лајигли нүмајәндәси, ағбирчәјисиниз. Сизә узун өмүр вә чан сағлыгы арзулајырам. Чох сағ олун.

С. Салихова

Гурбан бајрамынын јаранма тарихи

Гурбан бајрамы һәзрәт Ибраһим вә онун оғлу Исмајылын ады илә адланса да, әслиндә «Гурбан» сөзүнә һәзрәти Адәмин дөврүндә оғланлары арасында баш верән һадисәләрдә раст кәлинир.

Аллаһ мүгәддәс Гуранда дејир «Онлара Адәмин ики оғлунун кәрчәк әһвалатыны оху. О заман икиси дә гурбан вермиш, онларын бириндән гәбул едилмиш, дикәриндән исә гәбул едилмәмишди. (Гурбаны гәбул олмајан оғлу өз гардашына) демишди: «Сәни һөкмән өлдүрәчәјәм!» (Гардашы да она белә) демишди: «Аллаһ анчаг мүттәгиләрдән (гурбан) гәбул едәр» Маидә сурәси, 27-чи ајә.

Бу ајәдән ачыг ашкар көрүнүр ки, илк гурбаны һәзрәти Адәмин ә.с оғланлары Аллаһ дәржаһына апармышлар. Сонрадан бу адәт һалыны алыб һәгиги маһијјәтиндән чыхыб, шейтанын васитәси илә мүәјјән заман әрзиндә вәһши бир гануна чеврилиб. Инсанлар тәсәррүфатындан һәр һансы бир шеји (өкиндән вә ја һејванлардан) гурбан етмә әвәзинә өз өвладларыны илаһәләрә (бүтләрә) гурбан едирдиләр.

Һәзрәт Ибраһим ә.с. заманында исә бу илаһи немәт онун васитәси илә, гарышыгылыг вә бидәтләрдән тәмизләнәрәк әсл маһијјәтини тапыр.

Һәзрәт Ибраһим ә.с вә оғлу Исмајыл ә.с васитәси илә Аллаһ бу гануну камил олараг јенидән өз көзәллијинә гәјтарыр.

Сонрадан һәзрәт Мүһәммәд ә.с.

ын пејғәмбәрлик дөврүндә исә бу исламда Нәчч мәрәсиминдә вәчибат вә мүсәлманлар арасында күтәвилик һалыны алыр.

Гурбан кәсмәк јалныз һәчч мәрәсимини ичра едән һачылар вәчибдир. Мәккә шәһәриндән кәнар олан вә һәчч мәрәсиминдә олмајан мүсәлманлара исә вәчиб дејил, ихтијари һөкмдәдир.

Гурбан кәсәркән бир нечә мәсәләјә дигтәт вермәк лазымдыр.

«Гуран-Кәрим»дә һансы һејванларын гурбан кәсилмәси илә бағлы бујурулу: «Биз һәр бир үммәт үчүн гурбанкаһ (јахуд мәбәд) мүәјјән етдик (вә ја һәр бир үммәтә гурбан кәсмәји лазым билдик) ки, Аллаһын онлара рузи вердији әнам (даварлар) чинсиндән һејванлары кәсәркән Аллаһын адыны чәксинләр (бисмиллаһ десинләр)» - һәчч сурәси 34-чү ајә.

Гурбан бајрамында кәсилән гурбанлар үч нөвә бөлүнүр:

1. Ибил (дәвә чинси) 5 јашы тамам олмалыдыр.

2. Бәгар (инәк вә чамыш чинсләри) 1 јашы тамам олмалыдыр.

3. Гојун (гојун вә кечи чинсләри) 6 вә ја

7 ајы тамам олмалыдыр.

Гурбаны фәрди вә ја мүштәрәк гәјдада да кәсмәк олар. Даһа јахшы олар ки, хырда бујнузлу һејван фәрди гәјдада, ири бујнузлу һејваны исә мүштәрәк гәјдада кәсилсин. Мүштәрәк гәјдада кәсилән гурбанлыгдә вә бөлүнмәсиндә мүсәлманлар шәриәт принципләриндән кәнар чыхмамалыдырлар

Гурбанлыг үчүн кәсилән һејванын заһири әләмәтләрини билдирән мәсәләләр дә Исламда өз әксини тамышдыр. Гурбанлыг һејван һәр шејдән өнчә сағлам вә нөгсансыз олмалыдыр. Кор, шикәст, ахталанмыш, бујнузу гырылмыш вә ја һәр һансы бәдән үзвүндә ејби олан һејваны гурбан кәсмәк олмаз. Хәстә вә ја гочалыб өлдән дүшмүш һејваны да гурбан кәсмәк ислами-әхлағи чәһәтдән ичазәли дејил.

Гурбанлыг һејванын еркәк олмасы

даһа бәјәнилик, амма диши олса да олар.

Гурбанлыг үзү гибләјә кәсилмәли вә кәсәнин мүсәлман олмасы вәчибдир.

Јахшы олар ки, бајрам намазы гылынандан сонра Гурбан кәсилсин.

Гурбаны кәсәндән сонра онун әтинин бөлүнмәси мәсәләси дә шәриәт ганунларына ујғун олмалыдыр.

Һәзрәт пејғәмбәр ә.с. вә мәсум имамлардан кәлән һәдисләрә көрә, гурбанлыг әти 3 һиссәјә бөлүнмәлидир.

1. Гурбан кәсәнин аилә үзвләринин пајы;

2. Онун «силеји-рәһм» јәни гоһум әгрәбадан олан еһтијачлыларын пајы;

3. Она гоһум олмајан гоншу вә әтрафдан олан еһтијачлы мүсәманын пајы.

Бу бајрамын әсас мәгсәди һејван кәсиб әтиндән јемәк дејил. Уча Аллаһ бу бајрамын маһијјәтинә ишарәт едәрәк бујурур:

«Онларын нә әти, нә дә ганы, Аллаһа чатмаз. Она јалныз сизин тәгваныз чатар. Сизи доғру јола јөнәлтдијинә көрә, Ону уча тутасыңыз дејә, бу (һејванлары) сизә беләчә рам етди. (Сән исә) јахшылыг едәнләри мүјдәлә!» - һәчч сурәси 37-чи ајә.

Аллаһ кәсилән гурбанлары, едилән ибадәт вә дуаллары гәбул етсин, бајрамыңыз мүбарәк олсун!

А.Мәммәдова

ПОНЕДЕЛЬНИК 3 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

1 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00 «Доброе утро».
09.00 Новости.
09.20 «АнтиФейк». (16+).
09.55 «Жить здорово!» (16+).
10.45 «Информационный канал». (16+).
12.00 Новости.
12.15 «Информационный канал». (16+).
15.00 Новости.
15.15 «Информационный канал». (16+).
16.00 «Мужское/Женское». (16+).
16.50 «Информационный канал». (16+).
18.00 Новости.
18.20 «Информационный канал». (16+).
19.50 «Куклы наследника Тутти». (16+).
21.00 «Время».
22.00 Т/с «Магомаев». (16+).
23.00 «Большая игра». (16+).
00.00 «Подкаст.Лаб». «Произ-

вольная программа». (16+).
00.40 «Подкаст.Лаб». «Пусть не говорят, пусть читают». (16+).
01.20 «Подкаст.Лаб». «Кот Шредингера». (16+).
02.00 «Подкаст.Лаб». «Креативные индустрии». (16+).
02.40 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).
03.00 Новости.
03.05 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).
03.20 «Подкаст.Лаб». «Собрались с мыслями». (16+).
04.00 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).

РОССИЯ РТР

05.00 «Утро России».
09.00 «Вести». Местное время.
09.30 «Утро России».
09.55 «О самом главном». (12+).
11.00 «Вести».

11.30 «60 минут». (12+).
14.00 «Вести».
14.30 «Вести». Местное время.
14.55 Драма «София». (16+).
16.00 «Вести».
16.30 «Малахов». (16+).
17.30 «60 минут». (12+).
20.00 «Вести».
21.05 «Вести». Местное время.
21.20 Т/с «Все как у людей. Продолжение». (16+).
23.25 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).
02.05 Т/с «Рая знает все!» (12+).
03.55 Т/с «Семейный детектив». (16+).
Самые шокирующие гипотезы. (16+).

06.00 С бодрым утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).

09.00 Военная тайна. (16+).
11.00 Как устроен мир. (16+).
12.00 «Информационная программа 112». (16+).
12.30 Новости. (16+).
13.00 Загадки человечества. (16+).
14.00 Невероятно интересные истории. (16+).
15.00 Засекреченные списки. (16+).
16.00 «Информационная программа 112». (16+).
16.30 Новости. (16+).
17.00 Тайны Чапман. (16+).
18.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
19.00 «Информационная программа 112». (16+).
19.30 Новости. (16+).
20.00 Х/ф «Призрачный гонщик». (16+).
22.05 Водить по-русски. (16+).
23.00 Новости. (16+).
23.30 Документальный спец-проект. (16+).

00.30 Х/ф «Заложница». (16+).
02.10 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
03.00 Тайны Чапман. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).
09.00 Выжить в Дубае. (16+).
11.00 Х/ф «Три тысячи лет желаний». (16+).
13.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
13.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
14.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
14.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
15.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
15.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
16.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
16.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
17.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
17.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
18.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
18.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
19.00 Т/с «СашаТаня». (16+).

19.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
20.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
20.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
21.00 Т/с «Почка». (16+).
21.30 Т/с «Почка». (16+).
22.00 Х/ф «Отчаянные дольщики». (16+).
23.55 Х/ф «Честный развод». (16+).
01.40 Импровизация. (18+).
02.30 Импровизация. (18+).
03.20 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.05 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.55 Импровизация. (16+).
05.40 Импровизация. (16+).
06.30 Импровизация. (16+).

РОССИЯ 2

7,09.45,11.00,12.00,13.00,14.00,15.00,18.00,23.00,00.00,01.00

00.00 Новости.
05.19 Спецрепортаж. (16+).
05.31,07.51,01.23 День в истории. (16+).
05.36,05.46,12.38,14.39,16.40 Интервью. (16+).
06.34,07.32,08.50,09.35,12.26,16.28 Погода 24. (16+).
10.38 5 студия. (16+).
11.10 Москва. Кремль. Путин. (16+).
13.39 В центре Азии с Робертом Францевым. (16+).
15.44,23.42 Стоп Фейк. (16+).
16.00,17.00,19.00 Факты. (16+).
18.35,21.32,04.31 Вести. Дежурная часть. (16+).
20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+).
22.23 Научпоп. (16+).
00.30 Футбол России. (16+).
01.43 Городские технологии. (16+).
02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).

ВТОРНИК 4 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

1 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00 «Доброе утро».
09.00 Новости.
09.20 «АнтиФейк». (16+).
09.55 «Жить здорово!» (16+).
10.45 «Информационный канал». (16+).
12.00 Новости.
12.15 «Информационный канал». (16+).
15.00 Новости.
15.15 «Информационный канал». (16+).
16.00 «Мужское/Женское». (16+).
16.50 «Информационный канал». (16+).
18.00 Новости.
18.20 «Информационный канал». (16+).
19.50 «Куклы наследника Тутти». (16+).
21.00 «Время».
22.00 Т/с «Магомаев». (16+).
23.00 «Большая игра». (16+).

00.00 «Подкаст.Лаб». «Письма». (16+).
00.40 «Подкаст.Лаб». «Жизнь замечательных». (16+).
01.20 «Подкаст.Лаб». «Гори огнем». (16+).
02.00 «Подкаст.Лаб». «Мелодии моей жизни». (16+).
02.40 «Подкаст.Лаб». «Антропология». (16+).
03.00 Новости.
03.05 «Подкаст.Лаб». «Антропология». (16+).
03.20 «Подкаст.Лаб». «Все хотят летать». (16+).
04.00 «Подкаст.Лаб». «Легкие деньги». (16+).

РОССИЯ РТР

05.00 «Утро России».
09.00 «Вести». Местное время.
09.30 «Утро России».
09.55 «О самом главном». (12+).
11.00 «Вести».

11.30 «60 минут». (12+).
14.00 «Вести».
14.30 «Вести». Местное время.
14.55 Драма «София». (16+).
16.00 «Вести».
16.30 «Малахов». (16+).
17.30 «60 минут». (12+).
20.00 «Вести».
21.05 «Вести». Местное время.
21.20 Т/с «Все как у людей. Продолжение». (16+).
23.25 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).
02.05 Т/с «Рая знает все!» (12+).
03.55 Т/с «Семейный детектив». (16+).

05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
06.00 С бодрым утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).

09.00 Военная тайна. (16+).
10.00 Совбез. (16+).
11.00 Как устроен мир. (16+).
12.00 «Информационная программа 112». (16+).
12.30 Новости. (16+).
13.00 Загадки человечества. (16+).
14.00 Невероятно интересные истории. (16+).
15.00 Засекреченные списки. (16+).
16.00 «Информационная программа 112». (16+).
16.30 Новости. (16+).
17.00 Тайны Чапман. (16+).
18.00 2». (16+).
02.10 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
03.00 Тайны Чапман. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).

09.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
09.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
10.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
10.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
11.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
11.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
12.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
12.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
13.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
13.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
14.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
14.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
15.00 Т/с «Иванько». (16+).

15.35 Т/с «Иванько». (16+).
16.10 Т/с «Иванько». (16+).
16.30 Т/с «Иванько». (16+).
17.20 Т/с «Иванько». (16+).
17.50 Т/с «Иванько». (16+).
18.20 Т/с «Иванько». (16+).
19.00 Т/с «Иванько». (16+).
19.30 Т/с «Иванько». (16+).
20.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
20.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
21.00 Т/с «Почка». (16+).
21.30 Т/с «Почка». (16+).
22.00 Х/ф «День города». (16+).
23.50 Х/ф «Непосредственно Каха». (16+).
01.50 Импровизация. (18+).
02.40 Импровизация. (18+).
03.30 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.20 Шоу «Студия Союз». (16+).
05.05 Импровизация. (16+).

РОССИЯ 2

05.50 Импровизация. (16+).
06.40 Импровизация. (16+).
05.00,07.52,01.23 День в истории. (16+).
05.05 Парламентский час. (16+).
06.30,07.18,08.00,08.57,09.45,11.00,13.00,14.00,18.10,23.00,01.00 0 Новости.
06.34,07.32,08.50,09.35,12.28,16.21 Погода 24. (16+).
07.45,12.52,00.49 Инструкция. (16+).
08.32,12.40 Вести.Net. (16+).
10.38 5 студия. (16+).
13.39,15.40 Интервью. (16+).
16.00,16.33,19.00 Факты. (16+).
18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+).
20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+).
22.23 Научпоп. (16+).
02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).

СРЕДА 5 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

1 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00 «Доброе утро».
09.00 Новости.
09.20 «АнтиФейк». (16+).
09.55 «Жить здорово!» (16+).
10.45 «Информационный канал». (16+).
12.00 Новости.
12.15 «Информационный канал». (16+).
15.00 Новости.
15.15 «Информационный канал». (16+).
16.00 «Мужское/Женское». (16+).
16.50 «Информационный канал». (16+).
18.00 Новости.
18.20 «Информационный канал». (16+).
19.50 «Куклы наследника Тутти». (16+).
21.00 «Время».
22.00 Т/с «Магомаев». (16+).
23.00 «Большая игра». (16+).
00.00 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).

00.40 «Подкаст.Лаб». «Креативные индустрии». (16+).
01.20 «Подкаст.Лаб». «Произвольная программа». (16+).
02.00 «Подкаст.Лаб». «Обязательно к прочтению». (16+).
02.40 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).
03.00 Новости.
03.05 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).
03.20 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).
04.00 «Подкаст.Лаб». «Триггеры». (16+).

РОССИЯ РТР

05.00 «Утро России».
09.00 «Вести». Местное время.
09.30 «Утро России».
09.55 «О самом главном». (12+).
11.00 «Вести».
11.30 «60 минут». (12+).
14.00 «Вести».
14.30 «Вести». Местное время.
14.55 Драма «София». (16+).

16.00 «Вести».
16.30 «Малахов». (16+).
17.30 «60 минут». (12+).
20.00 «Вести».
21.05 «Вести». Местное время.
21.20 Т/с «Все как у людей. Продолжение». (16+).
23.25 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).
02.05 Т/с «Рая знает все!» (12+).
03.55 Т/с «Семейный детектив». (16+).

05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
06.00 С бодрым утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).
09.00 Документальный спец-проект. (16+).
11.00 Как устроен мир. (16+).
12.00 «Информационная про-

грамма 112». (16+).
12.30 Новости. (16+).
13.00 Загадки человечества. (16+).
14.00 Невероятно интересные истории. (16+).
15.00 Засекреченные списки. (16+).
16.00 «Информационная программа 112». (16+).
16.30 Новости. (16+).
17.00 Тайны Чапман. (16+).
18.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
19.00 «Информационная программа 112». (16+).
19.30 Новости. (16+).
20.00 Х/ф «Заложница 3». (16+).
22.05 Смотреть всем! (16+).
23.00 Новости. (16+).
23.30 Загадки человечества. (16+).
00.30 Х/ф «Пропавшая». (16+).
02.15 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
03.05 Тайны Чапман. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).
09.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
09.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
10.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
10.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
11.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
11.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
12.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
12.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
13.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
13.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
14.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
14.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).

общага». (16+).
15.00 Т/с «Иванько». (16+).
15.35 Т/с «Иванько». (16+).
16.10 Т/с «Иванько». (16+).
16.30 Т/с «Иванько». (16+).
17.20 Т/с «Иванько». (16+).
17.50 Т/с «Иванько». (16+).
18.20 Т/с «Иванько». (16+).
19.00 Т/с «Иванько». (16+).
19.30 Т/с «Иванько». (16+).
20.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
20.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
21.00 Т/с «Почка». (16+).
21.30 Т/с «Почка». (16+).
22.00 Х/ф «Жених». (12+).
23.55 Х/ф «Бабушка легкого поведения». (16+).
01.30 Импровизация. (18+).
02.20 Импровизация. (18+).
03.10 Шоу «Студия Союз». (16+).
03.55 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.45 Импровизация. (16+).
05.30 Импровизация. (16+).
06.20 Импровизация. (16+).

РОССИЯ 2

05.00,06.30,07.18,08.00,08.57,09.45,11.10,12.00,13.00,15.00,18.10,23.00,00.00,01.00 0 Новости.
05.23,07.51,01.42 День в истории. (16+).
05.34,18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+).
06.34,07.32,08.50,09.35,12.27,16.21 Погода 24. (16+).
07.45,12.40,01.51 Инструкция. (16+).
08.32 Вести.Net. (16+).
10.38 5 студия. (16+).
11.33,14.33,23.31 Типичная Новороссия. (16+).
12.52,00.49 Спецрепортаж. (16+).
15.40 Интервью. (16+).
16.00,16.33,19.00 Факты. (16+).
20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+).
22.23 Научпоп. (16+).
02.09 Вечер с Владимиром

ЧЕТВЕРГ 6 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

1 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00 «Доброе утро».
09.00 Новости.
09.20 «АнтиФейк». (16+).
09.55 «Жить здорово!» (16+).
10.45 «Информационный канал». (16+).
12.00 Новости.
12.15 «Информационный канал». (16+).
15.00 Новости.
15.15 «Информационный канал». (16+).
16.00 «Мужское/Женское». (16+).
16.50 «Информационный канал». (16+).
18.00 Новости.
18.20 «Информационный канал». (16+).
19.50 «Куклы наследника Тутти». (16+).
21.00 «Время».
22.00 Т/с «Магомаев». (16+).
23.00 «Большая игра». (16+).
00.00 «Подкаст.Лаб». «Собрались с мыслями». (16+).

00.40 «Подкаст.Лаб». «Космические истории». (16+).
01.20 «Подкаст.Лаб». «Письма». (16+).
02.00 «Подкаст.Лаб». «Кот Шредингера». (16+).
02.40 «Подкаст.Лаб». «Пусть не говорят, пусть читают». (16+).
03.00 Новости.
03.05 «Подкаст.Лаб». «Пусть не говорят, пусть читают». (16+).
03.20 «Подкаст.Лаб». «Мелодии моей жизни». (16+).
04.00 «Подкаст.Лаб». «Легкие деньги». (16+).

РОССИЯ РТР

05.00 «Утро России».
09.00 «Вести». Местное время.
09.30 «Утро России».
09.55 «О самом главном». (12+).
11.00 «Вести».
11.30 «60 минут». (12+).
14.00 «Вести».
14.30 «Вести». Местное время.

14.55 Драма «София». (16+).
16.00 «Вести».
16.30 «Малахов». (16+).
17.30 «60 минут». (12+).
20.00 «Вести».
21.05 «Вести». Местное время.
21.20 Т/с «Все как у людей. Продолжение». (16+).
23.25 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).
02.05 Т/с «Рая знает все!» (12+).
03.55 Т/с «Семейный детектив». (16+).

05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
06.00 С бодрым утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).
09.00 Документальный спец-проект. (16+).
11.00 Как устроен мир. (16+).
12.00 «Информационная про-

грамма 112». (16+).
12.30 Новости. (16+).
13.00 Загадки человечества. (16+).
14.00 Невероятно интересные истории. (16+).
15.00 Неизвестная история. (16+).
16.00 «Информационная программа 112». (16+).
16.30 Новости. (16+).
17.00 Тайны Чапман. (16+).
18.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
19.00 «Информационная программа 112». (16+).
19.30 Новости. (16+).
20.00 Х/ф «Чистая кожа». (16+).
22.05 Смотреть всем! (16+).
23.00 Новости. (16+).
23.30 Загадки человечества. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).

08.30 Битва пикников. (16+).
09.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
09.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
10.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
10.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
11.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
11.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
12.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
12.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
13.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
13.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
14.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
14.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
15.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
15.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).

га». (16+).
16.00 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
16.30 Т/с «Универ. Новая общага». (16+).
17.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
17.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
18.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
18.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
19.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
19.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
20.00 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
20.30 Т/с «Тайна пропавшей деревни». (16+).
21.00 Т/с «Почка». (16+).
21.30 Т/с «Почка». (16+).
22.00 Х/ф «Прабабушка легкого поведения». (16+).
23.55 Х/ф «Бабушка легкого поведения 2». (16+).
01.30 Импровизация. (18+).

02.40 Импровизация. (18+).
03.30 Шоу «Студия Союз». (18+).

РОССИЯ 2

05.00,06.30,07.18,08.00,09.00,09.49,12.00,18.10,23.00,01.00 0 Новости.
05.23,07.23,01.23 День в истории. (16+).
05.34,18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+).
06.34,07.32,08.53,09.35,16.21 Погода 24. (16+).
07.50,00.50 Инструкция. (16+).
08.32 Вести.Net. (16+).
10.38 5 студия. (16+).
11.00,16.00,16.33,19.00 Факты. (16+).
20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+).
22.23 Научпоп. (16+).
01.44 Энергетика. (16+).
02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).

ПЯТНИЦА 7 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

05.00 «Доброе утро».
05.15 «Подкаст.Лаб». «Космические истории». (16+).
09.00 Новости.
09.20 «АнтиФейк». (16+).
09.55 «Жить здорово!». (16+).
10.45 «Информационный канал». (16+).
12.00 Новости.
12.15 «Информационный канал». (16+).
15.00 Новости.
15.15 «Информационный канал». (16+).
16.00 «Мужское/Женское». (16+).
16.50 «Информационный канал». (16+).
18.00 Новости.
18.40 «Человек и закон». (16+).
19.45 Телеигра «Поле чудес». (16+).
21.00 «Время».

21.45 Ежегодная церемония вручения премии «Шансон года-2023». (12+).
00.10 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).
00.50 «Подкаст.Лаб». «Неформат». (16+).
01.35 «Подкаст.Лаб». «Креативные индустрии». (16+).
02.15 «Подкаст.Лаб». «Произвольная программа». (16+).
02.55 «Подкаст.Лаб». «Антропология». (16+).
03.30 «Подкаст.Лаб». «Гори огнем». (16+).
04.05 «Подкаст.Лаб». «АстроУмные». (16+).
04.40 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).

РОССИЯ РТР

05.00 «Утро России».
09.00 «Вести». Местное время.

09.30 «Утро России».
09.55 «О самом главном». (12+).
11.00 «Вести».
11.30 «60 минут». (12+).
14.00 «Вести».
14.40 «Вести». Местное время.
15.05 «Гиена Европы». (16+).
16.00 «Вести».
16.30 «Прямой эфир». (16+).
17.30 «60 минут». (12+).
20.00 «Вести».
21.15 «Вести». Местное время.
21.30 «Удивительные люди». Лучшее. (12+).
23.40 Х/ф «Легенда №17». (6+).
02.00 Х/ф «Куда уходят дожди». (12+).

05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
06.00 С бодрим утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).

09.00 Документальный спецпроект. (16+).
11.00 Как устроен мир. (16+).
12.00 «Информационная программа 112». (16+).
12.30 Новости. (16+).
13.00 Загадки человечества. (16+).
14.00 Невероятно интересные истории. (16+).
15.00 Засекреченные списки. (16+).
16.00 «Информационная программа 112». (16+).
16.30 Новости. (16+).
17.00 Тайны Чапман. (16+).
18.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
19.00 «Информационная программа 112». (16+).
19.30 Новости. (16+).
20.00 Х/ф «Смертный приговор». (16+).
22.05 Х/ф «Один путь». (16+).
00.00 Соль. (16+).
00.55 Х/ф «S.W.A.T.: Спецназ

города ангелов». (16+).
02.55 Х/ф «Пропавшая». (16+).
04.25 Самые шокирующие гипотезы. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).
09.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
09.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
10.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
10.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
11.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
11.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
12.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
12.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
13.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
13.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
14.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
14.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
15.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
15.30 Т/с «СашаТаня». (16+).
16.00 Т/с «СашаТаня». (16+).
16.30 Х/ф «День города». (16+).

18.15 Х/ф «Отчаянные долишки». (16+).
20.00 Комеди Клуб. (16+).
21.00 Комеди Клуб. (16+).
22.00 Комеди Клуб. (16+).
23.00 Галустян плюс. (16+).
23.30 Галустян плюс. (16+).
00.00 Х/ф «Большой папа». (12+).
01.40 Импровизация. (18+).
02.30 Импровизация. (16+).
03.20 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.05 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.50 Импровизация. (16+).
05.40 Импровизация. (16+).
06.30 Импровизация. (16+).

РОССИЯ 2

05.00,06.30,07.18,08.00,08.57,09.45,12.10,13.00,14.00,15.00,1

8.10,22.00,01.00 Новости.
05.23,07.51 День в истории. (16+).
05.34,18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+).
06.34,07.32,08.50,09.35,12.21,16.21 Погода 24. (16+).
07.45,11.31,15.40 Инструкция. (16+).
11.44,15.45,00.42 Спецрепортаж. (16+).
12.33 Деловое путешествие. (16+).
13.17 Энергетика. (16+).
13.39 Интервью. (16+).
14.33,03.31 Типичная Новороссия. (16+).
16.00,16.33 Факты. (16+).
19.00,04.00 Сенат. (16+).
20.02,00.00 Вести. (16+).
23.01,02.01 Международное обозрение. (16+).
01.37 Индустрия кино. (16+).

СУББОТА 8 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 «Доброе утро». Суббота.
09.45 «Слово пастыря».
10.00 Новости.
10.15 «Поехали!» (12+).
11.05 «ПроУют».
12.00 Новости.
12.15 Д/ф «Поединки. Счастье разведчика». (12+).
13.45 Х/ф «Конец операции «Резидент». (12+).
16.30 Д/ф «Султанат Оман. Аравийское чудо».
17.30 Праздничный концерт «День семьи, любви и верности». (12+).
18.00 Новости.
18.20 Праздничный концерт «День семьи, любви и верности». (12+).

19.55 «Кто хочет стать миллионером?» (12+).
21.00 «Время».
21.35 «Сегодня вечером».
23.15 Х/ф «Отель «Гранд Будапешт». (16+).
01.05 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).
01.50 «Подкаст.Лаб». «Собрались с мыслями». (16+).
02.25 «Подкаст.Лаб». «Обязательно к прочтению». (16+).
03.00 «Подкаст.Лаб». «Письма». (16+).
03.35 «Подкаст.Лаб». «Пусть не говорят, пусть читают». (16+).
04.10 «Подкаст.Лаб». «Кот Шредингера». (16+).
04.45 «Подкаст.Лаб». «Мелодии моей жизни». (16+).

РОССИЯ РТР

05.00 «Утро России». Суббота.
08.00 «Вести». Местное время.
08.20 Местное время. Суббота.
08.35 «По секрету всему свету».
09.00 «Формула еды». (12+).
09.25 «Пятеро на одного».
10.10 «Сто к одному».
11.00 «Вести».
11.40 «Доктор Мясников». (12+).
12.45 Т/с «Стенограмма судьбы». (16+).
17.00 «Вести».
17.50 «Привет, Андрей!» (12+).
20.00 «Вести».
21.00 Х/ф «Скоро будет счастье». (12+).
01.05 Х/ф «Абриколь». (12+).

05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
07.00 С бодрим утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).
09.00 Минтранс. (16+).
10.00 Самая полезная программа. (16+).
11.00 Военная тайна. (16+).
12.30 Новости. (16+).
13.00 Военная тайна. (16+).
15.00 Совбез. (16+).
16.30 Новости. (16+).
17.00 Документальный спецпроект. (16+).
18.00 Засекреченные списки. (16+).
19.00 Х/ф «Крепкий орешек». (16+).
21.40 Х/ф «Крепкий орешек 2». (16+).
00.00 Х/ф «Крепкий орешек 3: Возмездие». (16+).

02.25 Х/ф «Зона 414». (18+).
03.55 Самые шокирующие гипотезы. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).
09.00 Битва экстрасенсов. (16+).
10.30 Битва экстрасенсов. (16+).
12.00 Битва экстрасенсов. (16+).
13.30 Битва экстрасенсов. (16+).
15.00 Битва экстрасенсов. (16+).
16.30 Битва экстрасенсов. (16+).

(16+).
18.00 Экстрасенсы. (16+).
19.30 Экстрасенсы. (16+).
21.00 Музыкальная интуиция. (16+).
23.00 Женский стендап. (18+).
00.00 Х/ф «Жених». (12+).
01.50 Импровизация. (16+).
02.35 Импровизация. (16+).
03.20 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.10 Шоу «Студия Союз». (16+).
04.55 Импровизация. (16+).
05.40 Импровизация. (16+).
06.30 Импровизация. (16+).

РОССИЯ 2

05.00 Новости.
05.24 Инструкция. (16+).

05.37 Индустрия кино. (16+).
06.05,13.05,19.05 Расследование Эдуарда Петрова. (16+).
07.00,08.00,09.00,11.00,12.00,14.00,15.00,16.00,17.00,20.00,21.00,22.00,23.00,00.00,01.00,02.00,03.00,04.00 Вести. (16+).
07.05,18.20 Вести. Дежурная часть. (16+).
08.10,14.12,00.35 Спецрепортаж. (16+).
08.35,14.35,01.35 Погода 24. (16+).
09.14 Двенадцать. (16+).
10.00 Международное обозрение. (16+).
20.35,02.10,02.35 Мобильный репортер. (16+).
21.05,04.08 Репортаж. (16+).

ВОСКРЕСЕНЬЕ 9 ИЮЛЯ 2023 ГОДА

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 Новости.
06.10 «Подкаст.Лаб». «Антропология». (16+).
06.55 «Играй, гармонь любимая!» (12+).
07.40 «Часовой». (12+).
08.10 «Здоровье». (16+).
09.20 «Мечталлион». (12+).
09.40 «Непутевые заметки». (12+).
10.00 Новости.
10.15 «Жизнь других». (12+).
11.10 «Повара на колесах». (12+).
12.00 Новости.
12.15 «Видели видео?»
14.10 Д/ф «К 80 годовщине начала Курской битвы. И плавила броня». (12+).
15.10 Х/ф «Освобождение. Огненная дуга». (12+).
17.00 Спецрепортаж. «Мина

в сердце». (16+).
18.00 Новости.
19.00 «Две звезды. Отцы и дети». (12+).
21.00 «Время».
22.35 Т/с «Серебряный волк». (16+).
23.35 «Подкаст.Лаб». «Антропология». (16+).
00.15 «Подкаст.Лаб». «Эйзенштейн 125». (16+).
00.55 «Подкаст.Лаб». «Произвольная программа». (16+).
01.40 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).
02.20 «Подкаст.Лаб». «Гори огнем». (16+).
02.55 «Подкаст.Лаб». «АстроУмные». (16+).
03.30 «Подкаст.Лаб». «Триггеры». (16+).

РОССИЯ РТР

04.05 «Подкаст.Лаб». «Обязательно к прочтению». (16+).
06.05 Х/ф «Малахольная». (16+).
08.00 Местное время. Воскресенье.
08.35 «Когда все дома с Тимуром Кизяковым».
09.25 «Утренняя почта с Николаем Басковым».
10.10 «Сто к одному».
11.00 «Вести».
11.40 «Доктор Мясников». (12+).
12.45 Т/с «Стенограмма судьбы». (16+).
17.00 «Вести».
17.50 «Песни от всей души». (12+).
20.00 «Вести недели».
22.00 «Москва. Кремль. Путин».
22.40 «Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).

05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).
07.05 С бодрим утром! (16+).
08.30 Новости. (16+).
09.00 Самая народная программа. (16+).
09.30 Знаете ли вы, что? (16+).
10.30 Наука и техника. (16+).
11.30 Неизвестная история. (16+).
12.30 Новости. (16+).
12.45 Х/ф «Рэмбо 4». (16+).
14.25 Х/ф «Рэмбо: Последняя кровь». (16+).
16.20 Х/ф «Заложник». (16+).
18.30 Х/ф «Крепкий орешек 4.0». (16+).

21.05 Х/ф «Крепкий орешек: Хороший день, чтобы умереть». (16+).
23.00 Итоговая программа. (16+).
23.55 Самые шокирующие гипотезы. (16+).

07.00 Однажды в России. (16+).
08.00 Однажды в России. (16+).
09.00 Битва пикников. (16+).
09.30 Экстрасенсы ведут расследование. (16+).
10.00 Битва экстрасенсов. (16+).
11.30 Битва экстрасенсов. (16+).
13.00 Битва экстрасенсов. (16+).

(16+).
14.30 Битва экстрасенсов. (16+).
16.00 Битва экстрасенсов. (16+).
17.30 Битва экстрасенсов. (16+).
19.00 Выжить в Дубае. (16+).
21.00 Шоу Воли. (16+).
22.00 Х/ф «Пропавшая». (16+).
23.30 Х/ф «Опасный Бангкок». (16+).
01.50 Я тебе не верю. (16+).
02.35 Я тебе не верю. (16+).
03.20 Импровизация. (16+).
04.10 Импровизация. (16+).
06.30 Импровизация. (16+).

РОССИЯ 2

05.00 Новости.

05.00,06.00,07.00,08.00,09.00,10.00,11.00,13.00,14.00,16.00,17.00,18.00,19.00,20.00,21.00,22.00,22.24,01.00 Вести. (16+).
05.27,09.02,16.05,19.28 Спецрепортаж. (16+).
06.20,11.20 Вести. Дежурная часть. (16+).
07.05 Расследование Эдуарда Петрова. (16+).
08.35,01.35 Мобильный репортер. (16+).
13.10 Парламентский час. (16+).
14.25 Неделя в городе. (16+).
15.00 Территория смыслов. (16+).
20.18 Вести. Наука. (16+).
20.35 Церковь и мир. (16+).
02.00 Москва. Кремль. Путин. (16+).

НТВ

Понедельник, 3 июля
05.00 Т/с «Береговая охрана». (16+).
06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.25 Т/с «Лесник». (16+).
10.00 «Сегодня».
10.35 Т/с «Лесник». (16+).
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+).
14.00 Т/с «Скорая помощь». (16+).
16.00 «Сегодня».
16.45 Т/с «Зимородок». (16+).
19.00 «Сегодня».
20.00 Т/с «Пазл». (16+).
22.10 Т/с «Медиатор». (16+).
23.35 «Сегодня».
00.00 Т/с «Медиатор». (16+).
00.30 «Основано на реальных событиях». (16+).
01.35 Т/с «Гончие». (16+).

НТВ

Вторник, 4 июля
04.55 Т/с «Береговая охрана». (16+).
06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.25 Т/с «Лесник». (16+).
10.00 «Сегодня».
10.35 Т/с «Лесник». (16+).
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+).
14.00 Т/с «Скорая помощь». (16+).
16.00 «Сегодня».
16.45 Т/с «Зимородок». (16+).
19.00 «Сегодня».
20.00 Т/с «Пазл». (16+).
22.10 Т/с «Медиатор». (16+).
23.35 «Сегодня».
00.00 Т/с «Медиатор». (16+).
00.30 «Основано на реальных событиях». (16+).
01.25 Т/с «Гончие». (16+).

НТВ

Среда, 5 июля
04.55 Т/с «Береговая охрана». (16+).
06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.25 Т/с «Лесник». (16+).
10.00 «Сегодня».
10.35 Т/с «Лесник». (16+).
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+).
14.00 Т/с «Скорая помощь». (16+).
16.00 «Сегодня».
16.45 Т/с «Зимородок». (16+).
19.00 «Сегодня».
20.00 Т/с «Пазл». (16+).
22.10 Т/с «Медиатор». (16+).
23.35 «Сегодня».
00.00 Т/с «Медиатор». (16+).
00.30 «Основано на реальных событиях». (16+).
01.15 Т/с «Гончие». (16+).

НТВ

Четверг, 6 июля
05.00 Т/с «Береговая охрана». (16+).
06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.25 Т/с «Лесник». (16+).
10.00 «Сегодня».
10.35 Т/с «Лесник». (16+).
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+).
14.00 Т/с «Скорая помощь». (16+).
16.00 «Сегодня».
16.45 Т/с «Зимородок». (16+).
19.00 «Сегодня».
20.00 Т/с «Пазл». (16+).
22.10 Т/с «Медиатор». (16+).
23.35 «Сегодня».
00.00 Т/с «Медиатор». (16+).
00.30 «Основано на реальных событиях». (16+).
01.35 Т/с «Гончие». (16+).

НТВ

Пятница, 7 июля
04.55 Т/с «Береговая охрана». (16+).
06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.25 Т/с «Лесник». (16+).
10.00 «Сегодня».
10.35 Т/с «Лесник». (16+).
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+).
14.00 Т/с «Скорая помощь». (16+).
16.00 «Сегодня».
16.45 Т/с «Зимородок». (16+).
19.00 «Сегодня».
20.00 Т/с «Пазл». (16+).
00.20 «Авторитеты». (16+).
01.15 «Захар Прилепин. Уроки русского». (12+).
01.30 «Квартирный вопрос». (16+).
02.35 Т/с «Гончие». (16+).

НТВ

Суббота, 8 июля
05.30 Т/с «Возвращение Мухтара». (16+).
06.20 Х/ф «Тонкая штучка». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.20 «Поедем, поедим!» (16+).
09.25 «Едим дома».
10.00 «Сегодня».
10.20 «Главная дорога». (16+).
11.00 «Живая еда». (12+).
12.00 «Квартирный вопрос». (16+).
13.00 «Модный vs Народный». (12+).
14.20 «Своя игра».
15.20 «Игры разума».
16.00 «Сегодня».
16.20 Т/с «Зимородок». (16+).
19.00 «Сегодня».
19.25 «Секрет на миллион». (16+).
21.30 «Просто праздник!» (12+).
23.00 Шоу «Маска». (12+).
02.25 «Дачный ответ».

НТВ

Воскресенье, 9 июля
04.45 Т/с «Возвращение Мухтара». (16+).
08.00 «Сегодня».
08.20 «У нас выигрывают!» (12+).
10.00 «Сегодня».
10.20 «Первая передача». (16+).
11.00 «Чудо техники». (12+).
11.50 «Дачный ответ».
13.00 «НашПотребНадзор». (16+).
14.00 «Однажды...» (16+).
15.00 «Своя игра».
16.00 «Сегодня».
16.20 «Следствие вели...» (16+).
19.00 «Сегодня».
19.40 Х/ф «Практикант 2». (16+).
23.45 Шоу «Маска». (12+).
03.00 Т/с «Гончие». (16+).

Эдэбијјат сәһифәси

ПЭРЭН ШАИРӘМ

Өмрү сәтир сәтир языйб, охујуб,
Һәр сәфири гәмкин көрән шаирәм.
Бу сојуг, бу гәддар кор заманәдә,
Өмрү һәдәр јерә сүрән шаирәм.

Јағыш да долдурмур һәјат чатыны,
Түлкү саға, сола сүрүр атыны,
Бу јалан дүнјанын мукафатыны,
Сусараг әлимдән верән шаирәм.

Достун севинчини үрәкдән шадам,
Дост сандыгларыма өзкәјәм, јадам,
Јадларын көзүндә әјилмәз адам,
Мән икид шаирәм, әрән шаирәм.

Зејнәбәм, нә етсәм, кимә нә фәјда?
Битмәз дәрдләрим вар, үрәјим бојда,
Көзүм каһ о тајда, каһ да бу тајда,
Гәлби доғрам доғрам, пәрән шаирәм.

МҮӘЛЛИМ

Бизләре гәләм тутмағы өјрәдәр,
Һәм јазмағы, охумағы өјрәдәр,
Рәсм чәкмәји, тохумағы өјрәдәр,
Илләрини бизә верәр мүәллим.

Шакирд алачы оланд севинәр,
Илбәил јаша доланда севинәр,
Имтаһандан беш аланда севинәр,
Гүрурундан үзү күлән мүәллим.

Али мәктәбә киририк, шад олур,
Имтаһанлары веририк, шад олур,
Һәр шеји әзбәр билирик, шад олур,
Ганадланыр буну көрән мүәллим.

Зејнәб дејәр, алачыја беш јазар,
Шакирд үчүн, нә јазарса хош јазар,
Анламајан шакирдинә, каш јазар,
Зәһмәтинин гәдрин билән мүәллим.

ДЭРБЭНДИМ

Јол үстүдә дағ шәһәрим,
Һәр тәрәфи бағ шәһәрим,
Кечмишдән сорағ шәһәрим, Дәрбәндим.

Хәзәр сәнә ашиг олуб,
Әтрафына ишыг олуб,
Адына јарашығ олуб, Дәрбәндим.

Бәрәкәтли, барлы јурдум,
Гүрурлу, вугарлы јурдум,
Дөрд јаны һасарлы јурдум, Дәрбәндим.

Од шәһәри одум мәним,
Тарихим, устадым мәним,
Шәрәф долу адым мәним, Дәрбәндим.

Һалә чохдур сөзүм сәнә,
Сөзү дүрр тәк дүзүм сәнә,
Доја билмир көзүм сәнә, Дәрбәндим.

БАҒЫШЛА МӘНИ

Сәнә мин бир әзаб әрмәган етдим,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.
Јүкләдим дүнјанын дәрди сәрини,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.

Севинә билмәдин, күлә билмәдин,
Мәһәббәт дадыны билә билмәдин,
Сән дә бир гәрара кәлә билмәдин,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.

Бир бах, үрәјим дә күсүбдү мәнән,
Достум, танышларым өтүрләр кенән,
Дәрдә көкләнирәм, мән күнү күннән,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.

Сәни дә һәсрәтә, гәмә јар етдим,
Бу тәнһа өмрүмү аһузар етдим,
Олмајан севкини өзүм вар етдим,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.

Башыма кәләни сәндән билдиләр,
Үзүмә чан дејиб, сонра күлдүләр,
Ичимдәки һисләр, тамам өлдүләр,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.

Зејнәбәм, гәлбим дә бахмыр сөзүмә,
Дәрдим нахыш кими, чөкүр үзүмә,
Санки, јад олмушам өзүм-өзүмә,
Нә олар тәлејим, бағышла мәни.

ХӘБӘРИН ЈОХМУ

Варлылар ичиндә һеј чошан шаир,
Өзү, өз сөзүлә тогтушан шаир,
Сүни көзәллијә сөз гошан шаир,

Әсил көзәлликдән, хәбәрин јохму?
Јаз шаир, көзәлә јазылар шеир,
Әсил көзәлликләр дүшмәни әјир,
Индики көзәлләр селикон кејир,
Гојдурма киприкдән, хәбәрин јохму?

Чохда көзәлләрдән галма никаран,
Белә көзәлликдән, сағалмаз јаран,
Пул, пара көрәндә сағ, сола вуран,
Јаланчы үрәкдән хәбәрин јохму?

Көрүнүр, тәк сәнсән ешигдән өлән,
Онун һәр сөзүлә, вәсв олуб күлән,
Сән јанында икән, ватсапта кәлән,
Үрәкдән, чичәкдән хәбәрин јохму?

Разы да олмурлар, вар олан аза,
Өзләрини чәкиб гојурлар наза,
Сифәти дартылыб, көзләри линза,
Сөјлә, бу керчәкдән хәбәрин јохму?

Зејнәб һа чалышыр анлатсын сәнә,
Ону көрән кими, дағытма чәнә,
Бир сөјлә нә олар, Аллаһ ешигна,
Сәнин, бу кәләкдән, хәбәрин јохму?

ГӘЛӘМНӘН ВАРАҒА ӨТҮРҮРӘМ МӘН

Сиз јахшы динләјин дедикләрими,
Әбәсә етмәдим етдикләрими,
Бу дүнјаны кәзиб көрдүкләрими,
Гәләмнән вараға өтүрүрәм мән.

Һәјаты бојланыб нағыл јарадыб,
Дашы тәрифләјиб ноғул јарадыб,
Далидә, хош сөзлә ағыл јарадыб,
Гәләмнән вараға өтүрүрәм мән.

Мәнә фәрг еләмир нә дағ, нә дәрә,
Шешими атмамыш бахырам зәрә,
Дәрдими, сәrimi јығыб бир јерә,
Гәләмнән вараға өтүрүрәм мән.

Зејнәбәм, ев мәни овутмајанда,
Галырам бүзүлүб, тәнһа бир јанда,
Сөзүмү демәјә јер тапмајанда,
Гәләмнән вараға өтүрүрәм мән.

МҮГӘДДӘС АНА ДИЛИМ

Дәрја кими дәриндир,
Нава кими сәриндир,
Бал кими шипшириндир,
Мүгәддәс ана дилимиз.

Түкәнмәјән сөзүмдүр,,
Сәбиримдир, дөзүмдүр,
Һәгигәтим, дүзүмдүр,
Мүгәддәс ана дилимиз.

Һеј ачылыр күл кими,
Үзәкли сүмбүл кими,
Чағлар дәрин көл кими,
Мүгәддәс ана дилим.

Һәр бир заман кәрәкдир,
Һәгигәтә дирәкдир,
Дүнја бојда үрәкдир,
Мүгәддәс ана дилим.

Көвһәримдир, зәримдир,
Ачылмајан сирримдир,
Мәним илһам пәрумдир,
Мүгәддәс ана дилим.

Зејнәб дејәр чанымдыр,
Дүјгүмдүр, күманымдыр,
Дәрдимә дәрманымдыр,
Мүгәддәс ана дилим.

НЕЧӘ ВАРЫГ ЕЛӘ ОЛАГ

Инсанлар фәсил кимидир,
Бәзән сојуг, бәзән исти.
Анлаја да билмирсән ки,
Нәдир беләләрин гәсти?

Ја олдугун кими көрүн,
Ја көрүндүјүн кими ол.
Һәјат да сәһнә дејил ки,
Ојнајасан мин чүрә рол.

Адам исинмәк истәјир,
Бахырсан ки, о дондурур.
Инсанын севән гәлбинә,
Гәми, кәдәри гондурур.

Мән севирәм инсанлары,
Бахыб, үзләри күләндә.
Үзүндә тәбәссүм олсун,
Нәр ан, үз-үзә кәләндә.

Бу һәјат кәлди келәрди,
Бүкүн варыг, сабаһса јох.
Нә кәрәкди гәлб сындырыб,
Вүрасан үрәкләрә ох.

Әл јарасы тез сағалар,
Чүнки о да өтәридир.
Сағалмајан дил јарасы,
Бу, өлүмдән бетәридир.

Аллаһым, кашки инсанлар,
Бир-бириңә ширин ола.
Севкисидә океан тәк,
Кениш ола, дәрин ола.

Нечә варыг, елә олаг,
Фәсил кими дәјишмәјәк.

Ачизә залымлыг едиб,
Аллаһ көзүндән дүшмәјәк.

Рәсул Һәмзәтовун хатирәсинә
Бу күн биз фәхр едирик,
Рәсул Һәмзәтов илә.
Онун шеири, сөзү,
Сүзүлүр дилдән-дилә.

Анасына мөһрибан,
Атасынын дајағы.
Кәндиңә шөһрәтијлә,
Дүшәр олду ајағы.

Шеири, сөзү дәрин,
О бөјүк усталд олду.
О өз әмәлләријлә,
Дағыстана ад олду.

Аталар јахшы дејиб,
Икид өләр, ады галар.
Мән дә чох севинирәм,
Белә хәзинәмиз вар.

НЕЧӘ ДҮНЈАДЫР

Һеј бахырам өз-өзүмә,
Доғру көрүнмүр көзүмә,
Сөзүм дә бахмыр сөзүмә,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

Түлкүләр дөнүбдүр ширә,
Гүрд, Чағгала кедир әрә,
Мәһв олурут көрә-көрә,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

Галмајыбдыр мәдәнијјәт,
Инсанлар чәкир әзијјәт,
Вар дүнјада мәдәни әт,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

Мәнәм дејир пишик, итә,
Јанындан дүз өтә-өтә,
Дүнја галыб Бирә, Битә,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

Бири кәлир, беши кедир,
Һәр кәлән дәлләклиј едир,
Әјри, дүзә дәрә өјрәдир,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

Јадлар кәлиб олур аға,
Ат чапырлар сола, саға,
Јерлијә гојур гадаға,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

Зејнәб, бир аз өзүнә кәл,
Һагсыз дашлар тутур кәчәл,
Адам галыр мат, мәтәл,
Бу дүнја, нечә дүнјадыр?

ЈАҒЫША ГЫСГАНДЫМ СӘНИ

Һарај салдым јерә, көјә,
Дөңдүм нәлә чәкән нејә,
Телиндән сүзүлүр дејә,
Јағыша гысгандым сәни.

Санма мәни гәриб, надан,
Мәнәм бу һәсрәти дадан,
О јанағыны исладан,
Јағыша гысгандым сәни.

Дуруб хәјала далдығын,
Дамласына мат галдығын,
Овчуна севиб алдығын,
Јағыша гысгандым сәни.

Өзү дөнсүн бу тәлејин,
Мәнасы итиб һәр шејин,
Мәндән белә чох севдијин,
Јағыша гысгандым сәни.

ГОЧАЛМЫРАМ

Өмүр кедир, вахт даралыр,
Бел бүкүлүр, көз гаралыр,
Үз, гочалыгдан саралыр,
Нечә дејим гочалмырам?

Баш кичәлир, дизләр әсир,
Үрәк дурмадан тәләсир,
Ағрылар чанымы кәсир,
Нечә дејим гочалмырам?

Чаванлар бахыб күлүшүр,
Күнләр гәфләтән өтүшүр,
Һәтда гашыма дән дүшүр,
Нечә дејим гочалмырам?

Диш төкүлүр, үз гырышыр,
Илләр, ајларла јарышыр,
Кечә јухулар гарышыр,
Нечә дејим гочалмырам?

Зејнәбәм, ачыг јазырам,
Һагт фәрманына һазырам,
Һәрдән јолуму азырам,
Нечә дејим гочалмырам?

ДЕЈИРЛӘР

Аллаһ бу нә заманәди билмирәм,
Үзә күлүб, јаланнан чан дејирләр.
Арханча лаг едиб, гијбәт гыранлар,
Сәни көрән кими, гурбан дејирләр.

Гијмәт верән јохдур, һөрмәт дүјана,
Јағлагы бахырләр инсан саяна,
Бөјрүнү кәсиб ајаға гујана,
Севә севә назлы чанан дејирләр.

Хош бахырлар чәкисин алдырана,
Мин чүр рәңкдә, көзә линз салдырана,
Өзүнү дағ башына галдырана,
Гујруг булајырлар, Чејран дејирләр.

Зејнәб, сәбр ет, заман белә замандыр,
Варлылары сөзү әмр, фәрмандыр.
Сән һәр кәсә, бир көзлә бах амандыр,
Онсуз сәнә, ағыр инсан дејирләр.

СӘНИ

Вер алинин әлләримә,
Хәзан вурма күлләримә,
Ичазә вер телләримә,
Чичәк кими дүзүм сәни.

Јашајырам елә, белә,
Каһ ағлаја, каһ да күлә,
Кәдәр илә, һәсрәт илә,
Истәмирәм үзүм сәни.

Мән сөјләјим кәлмә-кәлмә,
Реал кәл, јухума кәлмә,
Һәр кәлмәдә илмә-илмә,
Гој бәзәсин сөзүм сәни.

Үрәјимдә һичран, гәһәр,
Дөзүрәм елә бир тәһәр,
Дөнә-дөнә ахшам, сәһәр,,
Һеј ахтарыр көзүм сәни.

АНА НӘСИҲӘТИ

Әзиз оғлум, сәнә нәсиһәтим вар,
Ачизләрә лаг еләмә амандыр.
Бачарырсан, азча көмәклик ејлә,
Бачармырсан, сөз сөјләмә амандыр.

Касыблара күлмә гурбанын олум,
Һәр бир инсанын гүруру вар оғул.
Бу гәддар дүнјада ајағда дурмаг,
Билмәлисән, һәр кәс үчүн зор оғул.

Һәр нә олса, кимлијини унутма,
Намусунла, гејрәтинлә јаша сән.
Валидејн зәһмәтини итирмә,
Бу дүнјада дәјмәјәсән даша сән.

Мән анан да, гој бахыб фәхр ејләјим,
Сәнин кими овладым вар, ај бала.
Һәр күн Аллаһыма дуа едирәм,
Гој кәлмәсин башына фитнә, бәла.

Һеч унутма, валидејн зәһмәтин,
Сән ки мәним, көзләримин нурусан.
Сәнсиз мәнә фани дүнја нә кәрәк?
Сән ки мәним, һәјатымын варысан.

Елә ет ки, үзүм јерә дүшмәсин,
Гој сәнинлә фәхр еләјим ај оғул.
Санки мәним, севинч долу дүнјамсан,
Сәндәдир арзум, диләјим ај оғул.

ЈЕРИНДӘН ДУРАН ЈАЗЫР

Нечә дә гәрибәдир,
Сајағ һәр шеји бир бир,
Һәр күн өмүрдән кедир,
Дост- доста гују газыр.
Јериндән дуран јазыр.

Кими јазыр оғулдан,
Кими фындыг, ноғулдан,
Алма да јох наकылда,
Мејвәләр фәсли азыр.
Јериндән дуран јазыр.

Нә гәләм вар, нә дилимиз,
Һәр иш олубдур гәлиз,
Әриндән бошанан гыз,
Шаир олмага һазыр.
Јериндән дуран јазыр.

Зејнәб, бах әтрафына,
Ујма достун сафына,
Садыг гал инсафына,
Олма һазыра назыр.
Јериндән дуран јазыр.

ЈАЗ ЈАҒЫШЫ

Јағыш жағыр јаз јағышы,
Һәзин-Һәзин, ширин-ширин.
Јағыш жағыр јаз јағышы,
Һәр дамласы кәлдән дәрин.

Јағыш жағыр јанағымда,
Сүзүлүр нахышлар кими.
Һәр дәнәси бүллүр, тәмиз,
Бојланыр бахышлар кими.

Јағыш жағыр дамла-дамла,
Сачларыма тумар чәкир.
Һә охшајыр хәјалымы,
Үрәјимә севки әкир.

Јағыш жағыр, сәринләдир,
Үрәјимдә көз јерини.
Гәлбимдә јағышла схыб,
Севки тутур өз јерини.

ДЭРБЭНД ДҮНЈАНЫН ЛӘЛИДИР
Дағым, чажым, дәниз, дәрәм,
Вүргунујам һәр бәндимин.
Мән үрәклә, чанла бағлы,
Өвладыјам Дәрбәндимин.

Дәниз үзүк, Гала гашым,
Диварлары сәрвәтимдир.

Догтуз маһалы, анд јерим,
Дәрбәнд өзү, һөрмәтимдир.

Һәр дашында нечә тарих,
Һәр тарихин мин јашы вар.
Һалә нечә билимәјән,
Говғасы вар, савашы вар.

Һәр күнү тојлу, бајрамлы,
О бир достлуғ Г аласыдыр.
Һавасы һәзин, бам-башга,
Санки Ана ләјласыдыр.

О бир улу, гоча гопуз,
Зејнәб онун күл телидир.
Бахма балача шәһәрди,
Дәрбәнд, дүнјанын ләлидир.

БУ БАХЫШ

Булаг кими, лап үрәјә сүзүлүр,
Аман Аллаһ, нә көзәлди бу бахыш.
Бу бахышдан јад үрәкләр үзүлүр,
Аман Аллаһ, нә көзәлди бу бахыш.

Бу бахышса, бахышлар да вурулур,
Бу бахышдан, көз јашлары дорулур,
Јадлар бахыб бу бахышса, кор олур,
Аман Аллаһ, нә көзәлди бу бахыш.

Бахырсан, гыз бахышса наз ејләјир,
О бахышын көнлүјү јаз ејләјир,
Бахыш өзү, өзүнә сөз ејләјир,
Аман Аллаһ, нә көзәлди бу бахыш.

Зејнәб, сән дә бу бахышса әсәр чөз,
Илмә илә, нахыш илә сөзү дүз,
Бахмаса да, бу бахышлар көзә-көз,
Аман Аллаһ, нә көзәлди бу бахыш.

ДҮНЈАСЫДЫР

Бу дүнја чох гәрибәдир,
Өнәмләрин дүнјасыдыр.
Күндә мин чүрә дәјишән,
Дөнәмләрин дүнјасыдыр.

Неч Аллаһа олмур әјан,
Кимдир ки јетими дүјан,
Јерә, көјә сығышмајан,
Сәнәмләрин дүнјасыдыр.

Фикри түлкү тәк чатдыран,
Арада сөзү артдыран,
Ағыз, буруну дартдыран,
Нәнәләрин дүнјасыдыр.

Зејнәб, беләдир бинадан,
Инсафсыз олубдур надан,
Саға, сола ат ојнадан,
Мәнәмләрин дүнјасыдыр.

ЈАШАЈЫРАМ ӨЛӘ ӨЛӘ

Гаранлыгы јох етмәкчүн,
Күр јанан чырағын ола.
Өнә кетмәк истәрсәнәсә,
Кәрәкдир дајағын ола.

Јохса ки, нә ејләсәндә,
Һәр ан көлкәдә галарсан.
Етдикләрин јох сажылар,
Үзүн ашағы оларсан.

Бу дүнја фани дүнјадыр,
Инсанлыгын һөрмәти јох.
Үзү көјчәк олан јердә,
Иседадын гијмәти јох.

Сәбр дә битиб, түкәнир,
Касасы дашыр, төкүлүр.
Һагсызлыглар олан јердә,
Һагт сарајлары сөкүлүр.

Мәнә гәсд ејләјир дејә,
Мән бу дүнјадан күсмүшәм.
Неч нәјә һәвәсим јохдур,
Сон үмидими кәсмишәм.

Еһ, һәјатды ахыб кедир,
Бир күн елә, бир күн белә.
Дүнја бош галмасын дејә,
Јашајырам өлә-өлә.

ЈАЛТАГ ЗАМАНӘДИР
Сөндүрүб олун, собасын,
Атыб вәтәнин, обасын,
Сөјүб дәдәсин, бабасын,
О јенә дә бирланәдир.
Бу нә јалтаг заманәдир.

Мин дили вар, мин сифәти,
Кор күнә гојур милләти,
Адамын төкүлүр әти,
Елә билир, дуррданәдир,
Бу нә јалтаг заманәдир.

Чан дејир өзүнә хәтир,
Тутур көзләринә чәтир,
Һәр јердә кол кими битир,
Билмирсән иблисдир, нәдир,
Бу нә јалтаг заманәдир.

Зејнәб, кимдир һаггы ганан,
Надан јардыр, һәм дә чанан,
Шәмин башына фырланан,
Бир јаланчы пәрваньди,
Бу нә јалтаг заманәдир.

Зејнәб Дәрбәндли

ГЭНРЭМАНЛАР ҺӘР ЈЕРДЭ ГЭНРЭМАНДЫР

Чинардан олан ХҺЭ Гәһрәманы Фәхрәддин Ағабәјов

Дәрбәнд районунда тәбиәтин көзәл кушәләриндән бири дә Чинар кәндидир. Кәндин тәбиәтинин көзәллији бурада јашајан инсанлара да тәсирсиз өтүшмәјиб. Тәхминән 70 јашы олан бу кәнддә бүтүн милләтләрин нүмајәндәләри: азербайчанлылар, ләзкиләр, даркинләр, агуллар, табасаранлылар мөһрибан бир аилә кими јашајырлар. Бу кәндин республикада вә онун һудудларындан кәнарда танынан вә уғур газанан инсанлары да аз дејил. Мәсәлән: Дағыстанын әмәкдар һәкими, чәрраһ Рәсул һачымурадов, Дағыстанын әмәкдар мүәллими Умижат Рәсулова, Русија Федерасијасынын әмәкдар бәдән тәрбијәси ишчиси, чүдә вә самбо үзрә ССРИ идман устасы Азад Кәрәјханов, Әдлийә кенерал-лейтенанты, һүгүшүнәс Руслан Ибијев, Русијанын әмәкдар иншаатчысы, Нижнетавдински рајон рәһбәринин биринчи мүавини Утбан Утбанов, Русија Гәһрәманы, кенерал-полковник Рүстәм Мурадов, Дағыстанын әмәкдар мүәллими Абдуразак Абдурашидов вә бир чох башгалары.

Русијанын Украинада Хүсуси һәрби Әмәлијат зонасында Чинардан дөрд нәфәр һәлак олуб. Республика гәзетләриндә Шимал һәрби Дайрәсинин Гәһрәманлары-Шамил Адуләлијев, Чәфәр Абдурашидов вә Шамил Кадиев һаггында мөгаләләр дәрч олунуб. Бу күн, нә гәдәр чәтин дә олса, дөрдүнчү Гәһрәмән-Фәхрәддин Ағабәјов һаггында данышачағы. Фәхрәддин Бәхтијарович Ағабәјов 1992-чи ил ијунун 7-дә Дәрбәнд рајонунун Чинар кәндиндә Бәхтијар Сәдрәтдинович вә Нәзакәт Тәрлановна Ағабәјовларын аиләсиндә дүнјаја көз ачыб. Миллијәтчә азербайчанлы олан бу кәнч оғланын валидејнләри савадлы инсанлардыр. Атасы: ихтисасча бајтар һәкими, анасы исә мүәллимәдир. Аиләдә Фәхрәддиндән башга онун Шанисә адлы бир бачысы да вар. О, ихтисасча һүгүшүнәсдыр. Фәхрәддинин валидејнләри Табасаран рајонунун кәндләриндәндирләр. Атасы Мәраға, анасы исә Мүзејим кәндиндәндир. Фәхрәддинин ики улу бабаларынын тәлеји, билаваситә, Бәјүк Вәтән мұһарибәси илә бағлы олуб. Улу баба, Бәхтијарын бабасы Фәхрәддин чох зәһмәткеш вә имканлы бир кәндли иди, бәјүк фермасы: ирили-хырдалы мал-гарасы, гушчулуг тәсәррүфаты, тарласы, мөјвә бағлары, үзүм бағлары вар иди. Коллективләшмәдән әввәл јахшы доланырды вә чох шеји инсанларла бөлүшүрдү, һамыја һәр шеји пәјлајырды. О, Бәјүк Вәтән мұһарибәси илләриндә танк әлејһинә хәндәкләр газанлардан иди. Она көрә дә арха чөбһә ветераны иди. Ата бабасы Ағабәјов Сәдрәтдин Фәхрәтдинович агроном тәһсил алмышды вә ДАССР 50 иллији адына шәраб заводунда баш агроном кими чалышыб. Университетдә тәһсилни баша вурдугдан сонра тәјинаты үзрә Чинар кәндинә кәлиб вә өмрүнүн сонунга гәдәр дә бурада јашајыб вә ишләјиб. Ана тәрәфдән улу бабасы Мусәјев Күлмөһәммәд –Бәјүк Вәтән мұһарибәси иштиракчысы олуб. Берлин гәдәр дөјүш јолу кечиб. Мұһарибәнин ортасында онун өлдүјү билдирилир вә һәјат јолдашына онун өлдүјү барәдә «гара қағыз»кәндәрилир, амма сонра мөлүм олур ки, өлмәјиб, јаралыдыр.

Фәхрәддин Бәхтијарович Ағабәјов елә ушағлыгдан һәрбчи олмағ арзусунда иди. О, 2010-чу илдә Чинар 2 сәјлы там орта мөктәбини битириб. Кәнддә һәр кәс ону парлаг шәхсијәт, бачарыглы шакирд, мөрд вә әдаләтли бир кәнч кими хатырлајыр. Дејиләнә көрә, Фәхрәддин мөһрибанлыгы вә һөддән артыг чавабдәһлији илә сечилирди. Ән әсасы исә достлуг етмәји вә достлуга дөјәр вермәји бачарырды. Фәхрәддин мүәллимләринин вә ону таныјанларын јаддашында мөһрибанлыгы, әдәб-өрканы, дүрүстлүју, мөрдлији илә јадда галыб вә белә дә һамы тәрәфиндән севилди. Ачыг вә сәмиими, динләмәји вә

баша дүшмәји бачаран, чәтин анларда һәмишә көмәјә кәлән бири иди Фәхрәддин. Ири ачылмыш көзләри һәмишә күлүмсәјирди. Ушағлыгдан һәрбчи олмағ арзусу ону идманла мөшғүл олмаға сөвг етмишди. Тәһсилинә дә фикир верирди. Физика, ријазийәт вә тарих фәнләринә хүсуси һөвәс кәстәрирди. 10 јашындан башлајарағ Фәхрәддин идманла чидди мөшғүл олмаға башлајыр. Чинар идман мөктәбиндә чүдә вә самбо илә мөшғүл олур. Јарышларда уғурла чыхыш едир, мұкафатлар газаныр вә мұхтәлиф турнирләрин галиби олур. Фәхрәддин ордуда оларкән дә идманла мөшғүл олмаға давам едирди. Бурада о, артыг гарышыг дөјүш нөвләри вә гол күләши үзрә өзүнү сүбүт едә билмишди. «Черкес» идман клубунда чыхыш едирди. Будур онун гәләбәси: Ордү әлбәјаха дөјүшү үзрә һәрби Техники Университет чемпионатынын чемпиону (2013)

Армрестлинг үзрә һәрби Техники Университет чемпионатынын чемпиону

(2013) Ордунун әлбәјаха дөјүшү үзрә Бейнәлхалг турнирин күмүш мұкафатчысы (2013) 5-чи Гырмызы Бајрағлы Әлаһиддә Үмүмгошун Ордусунун ордунун әлбәјаха дөјүшү үзрә чемпиону (2014)

5-чи Гырмызы Бајрағлы Әлаһиддә Үмүмгошун Ордусунун бокс үзрә чемпионатынын күмүш мұкафатчысы (2015) «Биз бирликдәјик» рекионал күләш фестивалынын галиби (2015)

Гарышыг дөјүш нөвләри үзрә Уссуријск шөһәр дайрәсинин чемпиону (2015) «Чәсарәт» Кәнчләр Идман Клубунун мұкафатлары уғрунда Грапплинг үзрә Ачыг Чемпионатын галиби (2015) «Чәсарәт» Ушаг Идман Клубунун мұкафатлары үчүн ММА үзрә Ачыг Чемпионатын галиби Фәхрәддин орта мөктәби битирдикдән сонра Москва вилајәтинин Балашиха шөһәриндә Русијанын «Спецстрой»ун һәрби Техники Университетинин Иншаат факултәсинә дахил олур вә 2015-чи илдә ораны

битиерәк «һәрби иншаат мұһәндиси» ихтисасына јијәләнир.

Валидејнләри онун уғурлу тәһсилинә вә нүмунәви давранышына көрә дөфәләрлә университет рәһбәрлији тәрәфиндән тәшәккүрнамәләр алылар. Русијада Олимпиада Ојунларынын кечириләчәјини биләндә исә онун гәлбиндә бу идман тарихинин бир һиссәси олмағ арзусу баш галдырыр. Тәәссүф ки, Фәхрәддин о вахта гәдәр артыг јәј вә гејри-олимпиада идман нөвләри илә мөшғүл иди. Она көрә дә о, дөрд иллик бу идман форумунда идманчы кими иштирак едә билмир. Беләликлә дә о, бу идман ојунларында көнүллү олмағ гәраына кәлир.

2014-чү илдә Ағабәјов Сочидә кечириләчәк 22-чи Гыш Олимпиада Ојунларында вә 11-чи Гыш Паралимпиада Ојунларында көнүллү сечилир. Вә бурада да Фәхрәддин өзүнү ән јахшы тәрәф-

онун һәрби гуллауға вә забит шәрәфинә садиглијиндән хөбәр верир

Һәмкарлары вә табелијиндә оланлар арасында Фәхрәддин мөкәммәл нүфуза вә һөрмәтә малик иди. Еһтијата кәндәрилдикдән сонра бир чох һәрбчиләр өз тәрбијәчиләрини унутмурдулар. Еһтијата бурахылан чағырышчыларын валидејнләри исә командирә миннәтдарлыг едирдиләр. Белмә команданлыгы кәнч забитә дөфәләрлә миннәтдарлыгыны билдирмишди.

2022-чи ил августун 3-дә онун дәстәси Донетск Халг Республикасына кәлир. Августун 4-дә Штурм группу «Өлүм сәһәси» (ДХР әразисиндә, Волноваски рајонунун Нескучнојекәндиндә) вәситәсилә кәшфијата кедир. Ики дөјүшчү ирәли кечирләр Фәхрәддин дә онларын ардынча ирәлиләјирди. Дөјүшчүләр кечән заман мөфтилә тохунурлар вә јеримәјә давам едирләр. Фәхрәддин буну көрән кими тез ирәли атыларағ дөјүшчүләрнин горумаға тәләсир, өз бәдени илә онлары өртмәјә чалышаркән јараланыр. Капитан Ағабәјов өлүмчүл гәлпә јарасы алыр. Августун 6-да исә алдыгы јаралардан дүнјасына дөјишир. Русија Федерасијасы президентинин 11 октябр 2022-чи ил тарихли Сәрәнчамы илә һәрби борчуну јеринә јетиркән кәстәрдији шүчаәт вә фәдакарлыға көрә капитан Фәхрәддин Ағабәјов «Шүчаәт» ордени (өлүмүндән сонра) илә тәлтиф едилир. 2022-чи ил августун 19-да Фәхрәддин ичтимаи мұкафатла –«Шәрәф вә Шүчаәт» ордени илә тәлтиф едилир (өлүмүндән сонра).

5 апрел 2023-чү ил тарихиндә Магомедсалих Магомедович Гусәјев адына Чинар 2 сәјлы там орта мөктәбиндә капитан Фәхрәддин Ағабәјовун хатирәсинә учалдылмыш хатирә лөвһәсинин ачылышына һәср едилмиш митинг кечирилмишди. Аным тәдбириндә мөһүм һәрбчинин јахынлары, Дәрбәнд Рајон Ичра һакимијәтинин башчысы Рәһимов Мөвсүм һилалович, Дәрбәнд Рајон Ичра башчысынын мүавини Бебетов Икрам Абдуллајевич, Дағыстан Республикасы Халг Мәчлисинин депутаты Әлијева Асият Нәримановна, Дәрбәнд Рајон Тәһсил Шөбәсинин мүдирини һачыбәјова Сона Абдуллајевна, мөктәбин педагожи коллективи, шакирдләри, кәнд ичтимаијәтинин нүмајәндәләри, Јунарија үзвләри иштирак едилбәр. Хатирә лөвһәси Фәхрәддинин 11 ил охудуғу доғма мөктәбинин диварындан асылмышдыр. Гәһрәмән дөјүшчүнүн валидејнләринә вә Дәрбәнд Рајонунун Ичра башчысына хатирә лөвһәсини ачмағ һүгүгү верилиб. Мөһүмун әзиз хатирәсини јад едән тәдбир иштиракчылары хатирә лөвһәсинин өнүнә күл дәстәләри дүзүбләр.

2023-чү ил ијунун 8-дә Дәрбәнд Рајон Ичра һакимијәтинин башчысы Мөвсүм Рәһимов вә Дәрбәнд, Дағстанскије Оғни шөһәринин вә Дәрбәнд рајонунун һәрби Комиссары Фәрид Мусәјев 2022-чи илдә Украинада хүсуси һәрби әмәлијат заманы һәлак олмуш һәрби гуллагчунун, Ағабәјов Фәхрәддинин атасына дөвләт мұкафаты («Икидлийә көрә» ордени) тәғдим едилбәр.

Фәхрәддин Ағабәјов һәгигәтән јашамағ, јаратмағ, инсанлара көмәк етмәк, јахшылыг етмәк, һәр јердә биринчи олмағ вә һәр шеји етмәк истәјирди. Амма гисмәти белә олду, арзулары јарымчыг галды. һәјат јолдашы вә гызы Рајаны төк гојду Фәхрәтдин.

Доғмаларын, әзизләрин, јахынларын, һәм дә Вәтән сәнинлә фәхр едир, әзиз гардашым!

С.Салихова

Премјера кечирилди

Азербайжан халгынын үмуммилли лидери, сијаси вә бөјүк дәвләт хадими Һејдәр Әлирзаоглу Әлијевин анадан олмасынын 100 иллији шәрәфинә Дағыстанда кечирилән тәдбирләр чәрчивәсиндә ијунун 23-дә Азербайжан Дәвләт Драм Театры, даһи Мирзә Фәтәли Ахундовун «Мисјө Жордан вә Дәрвиш Мәстәли Шаһ» тамашасынын премјерасыны тәгдим едиб. Тамашанын гурулушчу режиссору Азербайжан Республикасынын Әмәкдар Артисти Сәрвәр Әлијевдир. .

Тамаша өнчәси Азербайжан Дәвләт Драм Театрынын директору, Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијәт ишчиси Фирдоуси Сәфәтәровиш Әскәров тамашачылары саламлајараг, көзәл бур нитг илә чыхыш едиб. «2023-чү или Һејдәр Әлијев Или олараг елан олунуб вә бу ил Дағыстанымызда Һ.Әлијевин хатирәсинә бир чох лајиһәләр тәдбир едилиб. Биз дә бир театр коллективи олараг, бу мүнәсибәтлә мәнз бу күнки тамашаны сәһнәләшдирдик. Ону да гејд едим ки, бу ил Азербайжан Дәвләт Драм Театры бир сыра лајиһә вә тәдбирләр һәјата кечириб. Бу тамаша да, онлардан бири олду. Бу лајиһәдә, мәнз бу тамашада бөјүк әмәк сәрф етдијинә көрә, режиссор Сәрвәр Әлијевә һәм өз адымдан, һәм дә бүтүн коллективимиз адымдан тәшәккүрүмү билдирерәм. Бизим актјор труппамыз һәр заман, һәр бир ишин өһдәсиндән лајигинчә кәлмәји бачарыб. Она көрә дә мән бүкүн һәм һәјәчанлыјам, һәм дә архајынам ки, актјорларымыз бу ишин өһдәсиндән лајигинчә кәлә биләчәкләр. Артыг өз бинамыза көчмәјимә аз галыб, өз бинамызда өз тамашачыларымызы тез-тез көзәл тамашалар

күн Азербайжан театрынын бу тамашаны, о бө јүк шәхсијјәтин шәрәфинә көстәрмәји дә әбәс дејил, о бөјүк инсана верилән бөјүк дәјәрдир. Бу инсанын фәалијјәти һаггында дејилән хош сөзләрә көрә республика башчысына миннәтдарыг. Биз бүтүн бунлары тәкчә Һејдәр Әлијевә дејил, һәм дә Дағыстан халгына вә бурада јашајан Азербайжанлыларә һөрмәт кими гәбул едирик. Һејдәр Әлијев бөјүк шәхсијјәтдир, о, бир вахтлар бизим өлкәмиз үчүн дә чох бөјүк ишләр көрүб. Бу күн шаһиди олдуғумуз Русија илә Азербайжан арасында достлуг вә гардашлыг мүнәсибәтләрин мөһкәмлији дә анддир».

Инанын ки, «Мисјө Жордан вә Дәрвиш Мәстәли шаһ» тамашасынын премјерасы бөјүк мараға сәбәб олду, тамаша битдикдән сонра тамашачыларын алгышларына чаваб олараг артистләр дәнә-дәнә сәһнәјә гайтдылар. Тамашачылар јарадычы коллективә күрултулу алгышларла јанашы, көзәл күл дәстәләри тәгдим етдиләр. Премјеранын сонунда Дәрбәнд Азербайжанлыларынын Милли Мәдәни Мухтаријјәтинин сәдри Телман Таирли театрын рәһбәрлији вә труппасы гаршысында чыхыш

вә концерт програмлары илә севиндирәчәјик. Мән артистләримизә уғурлар, наллијәтләр вә уча зирвәләр арзулајырам».

Сонра Дәрбәнд шәһәр мәчлисинин депутаты Сусанна Абдулһамидовна Мирзәханова, тамашаја кәлән тамашачыларә вә актјорларә саламлама нитги илә мүрачиәт етди. «Бу јахынларда биз Һејдәр

едиб. «Үмуммилли лидер Һејдәр Әлијев театры чох севирди вә дејирди: «Театр мүгәддәс јердир. Театр инсанын мәнәви бахымдан формалашмасында һәмишә чох мүһүм рол ојнајыб. Мән һәмишә театрла бағлы олмушам, она јахын олмушам. Бу, галычы бир һиссдир...

тәшәккүрнамәләрлә мукәфатландырылыб.

Ролларда Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијәт ишчиси Јагут Хандадашова, апарычы актјор вә режиссор көмәкчиси Һөрмәт Асланов, Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри Рәһилә Өмәрова, Әлимөһсүм Аббасов, Сәвдә Бейбалајева, актјорлар Әли Ағаларов, Мирзәаға Чүм-Чүм, Орхан Әлијев, Мәдинә һачыағајева, Лүдмила Бабатова, Саладунхан Бәдирханов, Надири Әлијев.

Мән тамаша өнчәси, тамашаја шәхсән мәним дәвәтими јерә салмадан, өз гызыл вахтындан ајырыб кәлән Күлчөһрә Надыровна Сејидова илә гыса бир мүсаһибә етдим. О гејд етди ки, «Зејнәб. Мән чох севинирәм ки, Дәрбәнддә, Дағыстанда мәним халгымын мәдәнијәт очагы театрымыз вар. Сән мәнә афишаны көндәрдијиндә, бир даһа гурурландым ки, мәним халгымын сәнин кими мәдәнијјәтини севән өвәлдары вар. Мән бунун дәфәләрлә шаһиди олмушам ки, сән һәлә театрда ишләмирдин, амма мәнә онун бүтүн афишаларыны көндәрирдин. Бу да сәнин, халгына вә мәдәнијјәтинә вердијин дәјәрин сүбүтудур. Мән вахтын олдуғда тамашаларә кәлирәм, театрымызын актјорларынын сәһнә мәдәнијјәтинин, ојунларынын вурғунујам. Һәр бири өз үзәринә дүшән ролун өһдәсиндән лајигинчә кәлир. Мән инанырам ки, бизим театрымыз һәлә чох бөјүк ишләрә имза атачаг. Мән театрын бүтүн коллективинә, башда театрын директору әһмәткеш вә өз ишинин бачарығлы устасы олан Фирдоуси Әскәров олмағла, һәр биринизә уғурлар арзу едирәм. Вә мән бурада јашајан Азербайжанлыларә демәк истәрдим ки, театры севин, чүнки о бизим мәдәнијјәтимиз, мәнлијимиз, кимлијимиздир. Зејнәб, театрымыза бүкүн дәсдәк олмаг истәр мадди, истәрсә дә мәнәви, һәр биримизин борчудур. Мән кәлән тамашаларә да, севә-севә кәләчәјәм. Бир даһа, уғурлар арзулајырам театрымыза, әзизим».

Әзиз охучуларымыз Азербайжан Дәвләт Драм

Әлијев Мәркәзинин ачылышында иштирак етдик. Ачылыша Дағыстан Республикасынын башчысы Серкеј Алимовиш Меликов шәхсән иштирак етди. Вә бу мүнәсибәтлә биз дәјирми маса кечирдик вә бу дәјирми маса әтрафында үмуммилли Лидер сијаси хадим Һејдәр Әлијев шәхсијјәтинә јүксәк еһтирамла, онун һаггында көзәл чыхышлар етдик. Чүнки Һ. Әлијев тәкчә Азербайжан халгынын дејил, дүнја халгларынын севимлисинә чеврилмишдир. Республика башчысынын она олан сәмими мүнәсибәт бизләри һејран едир. Бу

Чалышан инсанлар. театр вә инчәсәнәт саһәсиндә чох фәдакар олсунлар, чүнки театр һәр бир халгын өз мәдәнијјәтидир». Бу лајиһәнин һәјата кечирилмәсинә көрә Дәрбәнд Азербайжан Дәвләт Драм Театрына Дәрбәнд Азербайжанлыларынын Милли Мәдәни Мухтаријјәти вә ичтимаијјәти адымдан миннәтдарлығымы билдирерәм. Бу, милли театр сәнәтинин бөјүк уғурдур!». Тамашанын сонунда онун һазырланмасында иштирак едән бүтүн јарадычы коллектив

Театры вә «Дәрбәнд» республика гәзети бизим мәдәнијјәт зирвәмиздир, дилимиздир. Дили, мәдәнијјәти олмајан халг халг дејил. Кәлин әлимиздә оланлары горујуб сахламағы бачараг. Елә едәк ки, сабаһ кеч олмасын.

Мән дә бүтүн дејиләнләрә гошулараг өз көзәл вә мөһрибан коллективимизә уғурлар арзулајырам.

Дәрин һөрмәтләримлә нәғмәкар шаирә, Азербайжан театрынын актрисасы, гәзетин штатданкәнар мүхбири З. Дәрбәндли

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
М.СЕЈИДОВ
С. МАМАЈЕВ
Б. ПИРМӘНӘММӘДОВ
С. САЛИХОВА
Һ.АСЛАНОВ

РЕДАКСИЈАНЫН
ВӘ НӘШРИЈАТЫН
ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан

Республикасы,
Дәрбәнд шәһәри,
Ленин күчәси, 37

www.derbend.ru

(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)

Телефонлар: баш

редактор 89894856030,
үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә
чап едилиб.

Индекс 368600

Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын
кејфијјәти барәдә
мәтбәәјә мүрачиәт едә
биләрсиниз.

Рабитә, информасија тех-
нолокијалары вә күтләви
коммуникасијалар саһәсин-
дә нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт
(Роскомнадзор).
Күтләви информасија
васитәләринин гејдијјаты
һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информа-
сија технолокијалары вә
Күтләви коммуникасијалар
саһәсиндә нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән
фактлар үчүн мүәллифләр
мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәл-
лифләрин мөвгеји илә редак-
сијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә
биләр.

Индекс: ПА463
29.06. 2023.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №